

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

ЛІТЕРАТУРНИЙ ЖУРНАЛ ЗАЛОРСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рік I. Ч. 2. БЕРЕЗЕНЬ - MARCH Vol. I, No. 2, 1934. -

З М І С Т

ГРИНЬ - ГЕРОЙ УКРАЇНИ	Ген. В. Сікевич
ГОМСТЕД	Семен Котбель
ПО АМЕРИКАНСЬКИ	М. П.
Д-р. ОГІЄНКО Я АСИМІЛЯЦІЯ	На біжучу тему.
РІЧНА ЗНЕЗАГА	Шевченківські концерти.

CONTENTS OF THE ENGLISH SECTION

MY TESTAMENT	Taras Shevchenko
MARUSIA	Kvitka-Livesay
THE WEST AGAIN SHOWS THE WAY	A Review of Lyrics by Ewach
GIGANTIC UKRAINIAN	A Note About a Rare Musician

"УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР"

Журнал українських оповідань, виходить при кінці кожного місяця і видається УКРАЇНСЬКИМ ДОМОМ. Михайло Петрівський, видавець і редактор. Передплата: \$3.00 на рік, \$1.75 на піврік, 25 ц. одно число в Канаді й Америці; \$4.00 на рік для всіх інших країн. Належитість приймається почтовими переказами або реєстрованими листами. Всі праця передруків застерігається.

"UKRAINIAN BAZAAR"

A Short Story Magazine, published Monthly by the UKRAINIAN PUBLISHING HOUSE, Michael Petrowsky, publisher and editor. John Rae Perigoe, M.A., English editor. All rights to the contents of this Magazine are reserved by the UKRAINIAN PUBLISHING HOUSE.

Subscription rates: \$3.00 a year, \$1.75 half yearly, and 25¢ a single copy in Canada and the United States; \$4.00 in all other countries. Money to be sent by registered mail, or money orders and postal notes made payable to the

UKRAINIAN PUBLISHING HOUSE, 331 Bay St., TORONTO, ONTARIO, CANADA.

LIBRARY AND MUSEUM
UKRAINIAN CULTURAL & EDUCATIONAL CENTRE
WINNIPEG, MAN. CANADA.

З А Я В А І Д А Е Н Н Ї Ц Т В А

ПІДПРИЄМСТВА ІНОДІ ВИМАГАЮТЬ І ВІДЗАКНИХ СПОСОБІВ І РАДИКАЛЬНИХ ЗМІН У ПЛЯНАХ. Все те робиться ради того, що б тим краще поконати деякі труднощі на перешкоді до здійснення життєвих цілей і тим самим досягнути кінцевої перемоги.

Таку гідважну зміну, як бачите, робимо: випускаємо Друге Число журналу, друковане не в друкарні, лише відбиване нами самими на МІНЕОГРАФІ.

Самозрозумілі обставини приносять нас до цієї методи. Із браку власної друкарні - браку більшої української друкарні в Торонто, взагалі - змушені ми були друкувати журнал у чужих фірмах - в друкарнях, де не було одного друкаря, що б знав нашу мову. Крім цього Видавництво підлягає у фінансову залежність друкувати журнал у чужій друкарні. Це, знову, наражає кожне видавництво на можливий упадок, а такої консеквенції для УКРАЇНСЬКОГО БАЗАРУ ми не бажали!

Заява Видавця відносно того, що журнал буде СТАЛО: ПЕРШО все виходити, була така добра й щира колись, якою вона є і сьогодні.

Сам факт, що ми взяли до цієї методи друку, доказує про нашу рішучість пристосуватися до обставин і цілком видержати на нашій випробувальній становині - журнал видавати - хоч у змінній формі, а таки видавати!

Видавати, отже, будемо журнал на мінеографії до цього часу, аж поки популярність його між українським громадянством не заохочить йому засобів усталили свою власну друкарню. Маємо надію, що станеться це ще до кінця біжучого року.

Видавництво теж має щирі надії, що Шановні Читачі й Прихильники наші охотно й зрозуміло поставляться до цієї кінцевої зміни, і будуть старатися тим більше з нами співдіяти, що б поставити журнал на тривалі основи та забезпечити йому ту світлу будучність, яку йому всі віщують і бажать.

Змін відносно ціни, яку ми поставили на журналі, річної передплати, жодної нема. Знизити ціну абсолютно неможливо. Це можна б зробити хіба аж тоді, коли наклад збільшиться до кількох тисяч сталих або річних передплатників.

ВСЕ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД САМИХ ЛЮДЕЙ... НАШИХ ЧИТАЧІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ!

Михайло Петрівський,

Видавець і Редактор.

ГРИЦЬ ГЕРОЙ УКРАЇНИ

ГЕНЕРАЛ В. СІКЕВ'Ч

(Сторінка із Записної Книжки)

Січень 1918 року; рвуться гранати над Київом; стогне земля від стрілянини великих гармат; свистять на всі боки кулі, як ті бокси.

На Печерську іде завзятий бій між москалями, які під керівництвом хидівки, Бош, підняли повстання проти Центральної Ради, й військами Української держави, на чолі яких іде кіш Слобідської України.

Арсенал для Української Армії, як одинокое джерело звідкіль можна взяти амуніцію, є дуже важним і тому тут іде гарячий бій.

Вже багато разів українські війська переходили в цім куточку в наступ і з великими втратами відходили; тоді командант українських військ дав рішучий наказ стягнути з Києва всі українські частини до Царського Саду й разом всіма силами відбити арсенал.

Побігли гоми в ріжні кінці міста, і потягнулись до Царського Саду з ріжних куточків Києва невеличкі загони мо-заків...

Іде до них по Хрещатику, з Бесарабки, й останній курінь Слобідської України.

Ідуть бадьоро-весело ці завзяті борці та повною груддю співають "Ми Гайдамаки, ми всі однакі."

Попереду їх іде хлопчик, років дванадцять - стрункий, синеокий, з гарними кучерями, й несе перед собою блакитно-ковтий прапор.

Цього хлопчика весь Київ знав; одні звали його "Гри-цем", другі, "Гриша."

Ще в 1915 році, коли російська армія дбкотилася аж до Карпат, з передових ліній фронту повиганяли зі всіх с е л усіх, що там ще залишилися.

Вигнали таким чином із Жабя одну хінку з донечком, чо-тири-пять літ, і синком, котрому було вісім літ.

У Києві на двірці зібралася велика скількість тих біжен-ців; тут їх сортували й відправляли потягами в ріжні кінці Росії.

В один із тих потягів посадили й згадану хінку, разом із її донечком; синок її зацікавлений цим рухом, бігає з одного кінця двірця до другого, що б бодай здалека подиви-тися на Київ, про який йому так багате оповідань розказав його батько-гуцул, котрий тепер в австрійській армії бється на Італійському фронті.

В той час коли потяг рушив і повів у невідому сторону Росії малу сестру й маму, хлопчика, Гриць, оглянувся кругем-ні потягу, ні мами, ні сестри... Заплакав сердечними, болю-чими сльозами, а відтак що сили закричав: "мамо! мамо!" та й побіг доганяти потяг.

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

Побачив це один машиніст і шнода йому стало хлопчика. Побіг він за ним і ледві догнав, а після завзятої, діточої боротьби, забрав його на руки, притулив до себе, приголубив і відніс до своєї кімнати.

Гриць плаче, ні їсти, ні пити не хоче - все збирається тікати, мамусь шукати. Та добре, любе серце його опікуна зробило своє діло; хлопчик трошки відпочиївся, почав потроху їсти, оповів свої пригоди, як із села їх викинули; як мати плакала, коли село покидали; як тяжко було потягом до Києва їхати, бо вагони були темні й рушитись не було де. Сказав, що в дома його називали "Грицько-Гуцул"; яке гарне серед гір їх село; які гарні кругом гори, а одні з них далеко в білій шапці стоїть... І ще багато іншого розказав, про що тільки його діточа пам'ять не забула.

Гриця дуже полюбив всі робітники там, де робив його новий батько Павло Черняхівський, а він поважно ходив від одного до другого, привітається і йде далі.

Із приходом осей Черняхівський віддав Гриця до школи залізничників, де дитина дуже добре вчилася, а вечорами оповідав йому про Київ та про минуле України.

Так тягнулось аж до революції в 1917 році, і як тільки почались формуватися українські частини, Черняхівський записався в одну з них і разом зі собою забрав туди й Гриця.

І Гриць став козаком, і на муштру ходить, і на варту зі своєю частиною їде, і на обід із великою дерев'яною ложкою біжить.

Черняхівський йому подарував невеликий прапор із тризубом по середині, і Гриць того прапора ніколи не залишав.

Так він і гепер ішов зі своїм курінем - ішов помагати борцям відібрати від ворога арсенал.

Був пополудень... Українські частини викотили дві гармати на горбок у Царському Саду, і прямою наведкою розбили гранатами двері арсенала.

Козаки кинулись вперед та попали під густий кулеметний вогонь і почали відходити.

Акурат у цей мент увійшов до Царського Саду курінь Слобідської України з Грицем.

Гриць побачив, що гармати розбили двері арсенала й страшенно зрадів; високо підняв свій прапор і з криком "Слава Україні!" кинувся вперед.

Відходячі козаки побачили, що хлопець біжить вперед, кинулись за ним, і арсенал був узятий.

Це була велика наша радість, радість перемоги а разом і велике горе, тому що у дверей арсенала, покритий своїм прапором, лежав забитий: дитина - богатир, цей любий хлопчик-гуцул, незабутній Гриць.

Поховали Гриця на Аскольдовій могилі, домовину ніс сам Черняхівський - нікому не дав! - Всі присутні, а їх було пів Києва, плакали щирими сльозами.

Його покрили прапором, а могилу засипали квітами.

Спи спокійно Гриць, ти зробив для України велику роботу: ти навчив наших дітей любити свій рідний край.

Вдячна мати-Україна тебе ніколи не забуде!

ПО АМЕРИКАНСЬКИ

НОВЕЛІСТКА У ДВОХ ЧАСТЯХ

(Продовження з першого числа).

ЗМІСТ ПЕРШОЇ ЧАСТИ:

ЮЛІАН ДУБАС, двадцять два літний молодий студент і бувший стрілець Української Армії, прибув із Тернополя до Нью Йорку, щоби кращою долою й нового життя шукати. Годі бо було довше на рідній землі вдержатись: вороги на пів року посадили були в тюрму за минулу приналежність до УВО, а коли випустили з тюрми, його недопустили докінчити гімназії. Родичі померли, лишилось хіба собі або комусь другому кульку в лоб дати... Він вибрав Америку!

В Нью Йорку він цілий день наблукався ним надивав українську книгарню мірона Сурмача, котрий допоміг йому знайти приміщення в домі Качурів.

Вже першого дня молодий іммігрант розчарувався американськими Українцями. Вони виглядали йому такі самілюбні, байдужні, а навіть і образливі. Посмішувались із його носі та якимсь "грінором" прозивали. Особливо не сподобав він собі комірника Качурів, якогоось Горбатюка, котрий працював за вейтера в готелі, а в домі господаря залицявся до його руської й синьо-окої дочки, Ірини. З ним він мав мешкати. Ця руська панна тожє крадьцем посмішувалась із Юліана, а не його вольки боліло. Довідавшись, що молодий іммігрант не має певних планів, старий Качур попросив Горбатюка взяти його до готелю, де працював, і помочі йому дістати яке заняття. Той і приобіцяв узяти Юліана з собою рано й постаратись упхати його на роботу - мити баняки.

Лягаючи спати, Юліан рішив ще доказати усім свого, - доказати їм "п о а м е р и к а н с ь к и."

Ч А С Т Ь Д Р У Г А

ЮЛІАН пробудився скорше слідуючого дня ранком ніж алармовий годинник збудив Горбатюка. Була шеста година. Зібравшись швидко й куркотячи щось під носом, Горбатюк чинив сказав: Коман!" і Юліан поспішив за ним до готелю, де мав дістати роботу.

Ідучи так куркотячою тупелевою залізницею побіч Горбатюка, який читав ранішню газету, а радше оглядав образки дівчат, Юліан мурився гадками про те, як йому з тою працею піде. Не мав він ще баняків у житті, хіба часом покійній мамі помагав при зтиранні ми-

сок, коли з поспіху була.

Коли приїхав на місце до готелю, якого бека в хмарі схопалась, Горбатюк позив його до завідагеля кухні - розуміється - чісташчися до соредини задніми дверима, яких стегріг старий одворник. Багато тих задніх дверей і крутих залізних сходів вони перейшли нім добилися до господаря кухні.

"Пат вошер? О, ес!" вперто ко повторив собі господар кухні, коли Горбатюк представив Юліана. Глигнувши ще раз на Юліана, записав нацизком, кинув великий бляшаний гузик із чи-

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

слов "45" на стіл, й вивув на свого помічника, згадуючи на фірмового банякомця, і п'явся продовжувати свою працю.

"Гей, гузик і йди за тим бойсом", звернувся Горбатик до Єліяна, "він тебе заведе там, де будеш баняки мити," він докінчив із підчеркненням.

"Дякую дуже, пане Горбатик - дякую," Єліян відізвався.

"Даш орайт," той відмуркнув, махнув рукою і пішов у свою сторону.

"Коман, Чарлі! помічник господаря кухні заговорив, і Єліян далше помашерував крутими коритарями, з яких аж закружувало голову від запахів усякої пожити й печена.

Єліян не снідав ще, а також не позачерпав чєра, чув ся топер дуже голодним. Хоч горнятко кази так бажалось бч випити.

Єліян несміло поглянув на Американця, котрий його зів до баняків. Той дуже цікаво з-під лоба споглянув на симпатичного "пат-єшєра," від того в такий тишний європєйський стрій.

"Ти вже снідав, Чарлі?" спитався той по американськи.

Єліян ані одного слова не розумів, отже льогічним рухом було заперечити головою, що й зробив.

"Орайт, Чарлі," відповів Американець із усміхом, і звів його до їдальні, де сиділа кухонна обслуга.

В цілім житті так смачно й лакомо Єліян те не поснідав як тепер. Американець був настільки добрий, що почєвав біли нього - він цілий час пригощав по слову, щось йому показував, хоч Єліян ні слова не пійняв із того всього. Все, що міг йому відповісти, то хіба усміхом або рухом голови.

Добрі люди ці Американці! він подумав.

Наївшиєа добре, хоті вже й баняки будув кращо мигись,

подумав Єліян, коли Американець завів його з кімнату, в якій сівів йому перебраться у фартух.

Пішли, відтан, зже на місце праці - миття баняків. Була це кольосальна сая, поруч у десятеро більшої кухні, повно пари й води, що сичала, плюскала й клекотіла у великих автоматичних кітлах і інших модерних приспособлєннєх для миття миття начиння і баняків. Єліянові аж голова від того зсєго закрутилася. Було й чому! Коли приглянувся, побачив, що тут працювало кільнадесять робітників при однім митті тарелів, горнят і баняків, а він думав, що йому одному прийдеться баняки мити.

Американець передав Єліяна наставникові й сам забрався, а той вже, кінець-кінцем, повів його у кут сали, де стояли піраміди великих баняків кругом великого корита з киплячою водою й шумлячою піною мила.

Це буде тєоя робота," звернувся наставник до Єліяна по англійськи, показуючи на корити й баняки.

Єліян притакнув і зараз вхопив перший-ліпший баняк за вухо, щоби тєй закрити своє змішання бикликанє незнанням англійчини, однак наставник спинив його.

"Гей, Сем, хєди не тут і покажи цьому молодому хлопцєві наш спосіб миття баняків," наставник звернувся до найблщєго банякомця.

Слів наставника Єліян не розумів, однак із рухів було йому ясно в чім діло. Він здержався і ждав на Сєма, що йому показав цю важну штуку миття баняків. Видко, що в Америці назіть у тєм ділі чоловік мусить бути спеціалістом.

Сміяти йому хотілось, коли з гурту банякомів висунувся кремезної постави негр і підійшов до него, вищуривши добродушно свої випуклі як кість слонєва білі зуби, над якими

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

Гітліт грубі губи завбільшки ність.
польських ковбас.

Багато других негрів, Єліян бачив, тут працювало. Були й інші люди при роботі, які своїм виглядом не кінче то давали великої гідності фахови банякоміства, але Єліян не дбав.

Сем звичливо й радо показав як і що робити і Єліян за п'ять хвиль уже був спеціалістом у цім фаху. Подякував чомно Семові, а в душі широко Богові, Єліян оттак і почав свою кар'єру в Америці.

Чемність у характері Єліяна була тою додатною рисою, що все здобувала йому приятелів і рішала про хід обставин. Чемність і тепер відразу придбала йому приятеля — особі Сема, котрий часто поміг йому упоратись скорше з тяжкою працею і упримчив роботу пісню чч дотепом. Ця послідня прикмета ціхувала не лише Сема, а цілу його расу.

Чемність і терпимість у кінці почали зміняти поволі й відносини Качурів до нього. Поволі Качур перестав його "бойсом" кликати. Думна й запитана господиня часто своему чоловікові підчеркувала факт, що: "нат молодий румер не є з тих простих хлопів," чим розуміється — бажала дати до зрозуміння невинному Качурові, що не пошкодило б йому дещо гарних манер від "бойса" навчитися.

Прийшов час коли й Ірина, ця руська панночка, почала інакшим поглядом обдаряти Єліяна при нагоді. Ці ласкаві погляди Ірини дратували Горбатюка, котрий — лише один зі всіх — все ще придеркував для Єліяна ледяні погляди й нещирі слова.

Єліян, однак, тим усім не хурився — у світі цю Качурів не загощав, Ірину чомно обминав — він мав перед собою важніші справи, — свою будуч-

Наче архітект, він виробив

собі певні плани й тепер після них поступав. На все інше часу не мав. Кожна хвилинка доби була точно розпределена й використувана. Віддихнувши по повороті з роботи, він пригортав свою улюблену скрипку до грудей, брав смичок, і через годину наповняв цілий дім Качура божественною музикою. Після того спішив на вечірні виклади англійської мови на Коломбійському Університеті.

Наука англійчини в него була на першому плані. За короткий час свого пожиття в Америці він замітив, що це занедбання найбільше на Українцях відбивається, бо брак знання мови даного краю здержувало кожного вибиватися в якій би то ділянці життя не було. Жиди, він бачив, англійську мову вивчували зараз по приїзді — здобували цей знаряд, яким промощували собі шлях до успіхів. Не одну добру річ могли Українці від євреїв навчитися.

Мачи такі погляди, Єліян горячково вчився чужої мови — вчився у школі, вчився при роботі від Сема, мовив жадно кожен звук на вулиці і в собзев, читав американські журнали й книжки. Так, отже, тяжка праця при баняках, скрипка й наука англійської мови похерали більшу частину доби, а коло півночі він був виснажений до краю і клався спати вичерпаним, але проте вдоволеним.

Перший рік життя твердої школи в Америці перейшов так скоро, що він і не стямився. Поверховно він не надалі оставався в очах Горбатюка й Качурів — им самим "грінором," свого європейського сіром не минав, проте в банку мав три сотні доларів, а в голові ще більший скарб — англійську мову і охоту дальше вчитися.

Коли одного вечера пані Качурова запросила його на вечеру в честь іменин Ірини, якій

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

минуло сімнадцять літ, на яку гоже був запрошений Горбатюк, а також великий гурт приятелів Українців і Американців, го всі мали нагоду пізнати, як чудово Кліян володіє англійською мовою. Він укїв добре вивязатися по англійськи міх річями і го не лише в значайних предметах, але й в глибоких темах. Горбатюк аж рота роззявив. Качурі, особливче Ірина, не йшли віри. Відразу руська панна почала цікавіше приглядатися Кліянові. Її достеріг Горбатюк і занепокоївся.

Довідався "Грінор" швидко, що го слово означає - трошки за швидко.

Коли дивився на інтелігентне лице, принагідні чорні вічі Кліяна, Горбатюк серцем непокоївся. Бо, наколи "Грінор" випередив його в вивченні англійщини, він міг випередити його у всіх інших, а цього він не бажав.

Тим усім не було потреби Горбатюкови непокоїтися. Кліян не бажав його а нічим випереджувати, показувати себе кращим в очах Качурів, тимпаче Ірини, менше же бажав чванитися своїми клясами в гімназії або викикуватися на паца-спорт, яким був Горбатюк. Надалі він останається тихим, скромним і чемним банякомчем у готелі. Час плчнує скоро й небавом друга зима прийшла в Америці для Кліяна.

В осени Кліян закінчив роботу в готелі, зчївся в торговельній школі книговодства, а вечорами браз курси комерції в Колумбійському Університеті. Англійська мова й заощаджені гроші в банку робили це все можливим.

Нікто в домі Качурів про це не знав, зміни халдої не завважив. Коли запигали його чому покинув працю в готелі, то звичайно відповідав, що

найшов кращу роботу.

"Яку?" майже усі одним хором його запитали одного вечера, коли зайшов до світлиці. "Авансував чоловік - мий тепер тарелі в Асторії готелі, Кліян жартом відповів і в душі засміявся коли побачив, що йому повірили.

Горбатюк порскнув носом і глумливо скривив свої губи.

Качурі похитали головами, а Ірина видивилась на него співчуваючим поглядом і вшпнула докірливо:

"О, у вас нема амбіції" і вхопила за журнал, ховаючи в нім своє личко.

Льбо стало Кліянові почути це від Ірини.

Коли прийшло слідуюче літо, Кліян вичерпався із грошей. Не було іншої ради, як братися опять до якоїсь праці. Тепер, однак, він уже не йшов мити баняки. Він найшов заняття як заступник кореспондента у великій фірмі, яка імпортувала європейські говари. Добре платна була ця посада тай трудно було йому спершу туди впахтисся, але в тім поміг йому таки його професор із Коломбії, котрий написав гарну рекомендацію. Професор був жидом із походження, так само як були жидами власнелі фірми та його зверхник, містер Гольден, тому го справа була влєкшена. Дизувало його лише, чому євреї професор насільки буз зичливим для Українця.

Аж тепер Кліян мав причину скинути свою європейську ношу й надіти модну, американську.

Коли прийшов того вечера до дому - Качурі не пізнали його. Пані Качурова зустріла його на коригарі й майже силою затягла до світлиці, що б краще приглянутись йому та похартувати собі його коштом перед другими членами родини.

"Адино, старий! якого спорта собі пригела! засміяла-

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

ся вона до Качура.
"Ге - ге - ге!" засміявся Качур. Тепер розумію - вже "грінором" ніяк не годен назвати."

Вієла Ірина в кімнату, а побачивши нагло перетвореного молодця, запаленіла й змішалась - слова не могла найти описати своє здивування. Перед нею тепер стояв не комічно відтий імігрант-банякомий, а хороший пареня, которого хоч й до Галивуд посилай.

В одній хвилі Юліан міг стати героєм в очах Качурів і їхньої гарної дочки - заняті місце Горбатюка - наколи б похвалився своєю посадов та гімназіяльними клясами, як це роблять усі наші недокінчені гімназисти по приїзді до Америки. Юліан гордив такими чваньками.

Качури були цікаві дізнатися про те, що Юліан тепер робить.

"Чи ви ще й тепер начиння мисте, Юліан?" пані Качурова запитала.

"Ні, я знова завансував - став "басбоем," помічником кельнера. Може колись і вейтром буду так, як Горбатюк," Юліан іронічно завважив.

"Щастя Боже - буде в нас гра вейтри на румі," замітив Качур, а очі його блиснули не так від утіхи, як від алькоголю, якого повно в нім було.

"Вейтер... вейтер! Вам амбіції бракує, Юліан," Ірина подражнено, а то й з мольбою, виразилась.

"Амбіція, це моє середнє ім'я, панно Ірино," Юліан відповів, усміхаючись.

Ірина спустила вічі.

Пані Качурова просила залишитися на чай, Ірина тож виявила бахання, що б він задержався, але Юліан мав сьогодні лекцію на університеті й другі причини, тому не міг прияти запрошення.

День і ніч Юліан амагався, ідучи певно й скоро до мети. Лише скрипка єдиною розривком була, а часом і нічні, тихі мрії про сині вічка руської дівчини. Воно так влязлося одне з другим. Ірина дуже любила валася його гров на скрипці. Самими випадками він про це переконався.

Бурало, як прийде він із бара, візьме в руки скрипку та пічне грати якусь серенаду-романс, або ще краще, вязанку українських пісень, уложених нашим славним композитором, Михайлом Гайворонським - которого він іноді стрінув у Нью Йорку - тай не замітить, як звуки української мелодії причаровують і викликають Ірину з її кімнати. Невідомо для Юліана, вона по тихо виходила на коридар, сідала на сходах і насолоджувалася гров на скрипці, зігнала по тихо тай дивувалася чому то Юліан таким загадковим чоловіком являється. Вона ніяк не могла збагнути хто він; що думає, що робить, які амбіції має. Він у всему був проти-типом Горбатюка, з яким - за впливом родичів - була формально заручена. Горбатюк уже давно усе сказав, а амбіції його для ніякого чоловіка загадкою не були. Через це й нецінавим був для неї. Юліан прогивно, від коли його знала, усе дражнив її уяву своєю загадковістю. Упереджена лише чулась до него через його дивний стрій і поведіння, все ж таки він викликавав пошану до себе хочби своєю чекністю, здержливістю і тактом. Ні, він для неї звичайним банякомцем не був. Це з очей його читалось. Кожне слово його проти такої думки протестувало. Ата гра на скрипці? Віртуоз хіба йому дорівня.

Такі думки снувалися Ірині коли прислухувалася грі Юліана на скрипці. Часом хвилювали нею тоскливі бахання по тихоньки всунутися в кімнату його

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

і ловити вогники його чорних, млиих очей, коли вони були натхнені звуками божественної чельодії. Болюді її й це, що вони так нехтують її.

А, он, двері на долині гримнули, чиїсь тяжкі ноги за дудлими на сходах, перебили й розвіяли нагло її думи - ти-хі мрії.

Був це звичайно Горбатюк, який з роботи повертав. Почервонів і забундичився він, коли застав Ірину сидячу на сходах, крадьки либуючись мельодіями Юліана. Заговорив він - урвалася і мельодія. Ірина змішана зірвалася і сама не знала, як себе пояснити. Бай-духе їй було пояснювати, але все ж таки ніяково їй стало.

Не можуть опанувати за-здрости, Горбатюк почав дра-жнити її з підливим заміткам. Ірина йому підпала, а від-так відійшла, і вже цього ве-чера своєму судженому на вічі не показувалася. Увійшовши до кімнати, чорний як хмара Гор-батюк виляз зовні злість на Юліані. Одного разу з злості він ухопив був за скрипку й був би різно кинув її до долу, поломав ногами, наколів Юлі-ан був його не здержав.

Юліан сам не знав як його скрипка приєднав до него сер-це Ірини - робить ворога з Горбатюка, котрий цілими дня-ми не заговорив до него.

Імчасом обставини для Юліана почали швидко змінюватися. За два роки солітної праці у фірмі він добився авансу на головного кореспондента на місці Гольдена, котрого до-ке піднесли на щось станочисько. Знання чужих мов, наука по ве-чорах і тяжка, совісна праця таки звінчалися нагородою. Юліан мав тепер свого власного помічника - наняв Українця, злібного молодого студента - більше привілеїв і п'ять тисяч доларів на рік.

Тепер уже грудно було правду скривати. Хто не гля-

нув на него, той відразу пі-знав у нім чоловіка, котрий не міг бути помічником кельнера хочби таким і робив себе. Його дозріле, гладке й інтелігентне лице, ніжні руки, усій зверх-ній вигляд надавали йому й не-го особистості якогось банко-вого урядника або молодого про-фесора. Природна скромність, однак, не дозволяла йому по-хвалитися перед Качурами, які його розпитували, а ще більше Ірині. Все, що він міг їм ока-зати було це, що він працює за помічника в одній фірмі. Качу-рі йому повірили, а як він гля-нув на Ірину, то побачив, що вона йому не повірила, лише скося гляділа й загадочно під-смішалася.

Ірина тож за той час змі-нилася - стала поважнов, гар-нішою і... сумною. Особливо те-пер із приходом чудової весни, коли зближався час вінчання її з Горбатюком, яке упрямували на місяць червень родичі з її нареченим. Сама не знала, як пристала на таку думку, бо Гор-батюка ніяк полюбити не могла. Далась намовити матері, котра десь і ніч її цокотіла: "Тако-го хлопця, як Піт, не найдеш у цілому Нью Йорку... Він уже а асистент гедвейтера в готелі й бере сотку з половиною на мі-сяць... Має кілька тисяч у бан-ку... Ошукається, Ірино!"

Коліш була привязана до него, а тепер...

"Ах, чому Юліан такий за-гадочний?" шептала тинком і о-біцяла собі на злість зидатися за нелюба, наколої він щось за-вчасу не зробить. Заа того ча-сом і слюзу на подушку нічю пустила.

А час швидко минав.

Із початком червня Юліан дістає свої перші ваканції на цілий місяць. Сам не знав, що тепер з собою робити - виїхати кудись над море, до Канади в холодок, чи такі остатки в Нью Йорку. По довгім надуманні рі-шився виїхати до Канади.

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

Ірина, однак, змінила його плани зараз слідуючого дня, коли зустрінулася на пероні тунельної залізниці в дорозі до дому. Приємно було Оліянові бачити радість із якою Ірина привітала його. Рад був і він, а думаючи про свою вакацію в Канаді, далеко від тих синіх очей і золотих кучерів, жалко стало йому.

"Ну, панно Ірино, завтра рано попрацаємося на довгий час" - Оліян замітив легким тоном, який Ірина швидко перебила.

"Попрацаємось - на довгий час?" вона спитала, видивившись на него, а уста її задрожали.

"Так, виїжджаю до Канади на довгі вакації", він відповів і сам загірвохився на викидане його словами вражіння, що малювалося на личку дівчини.

"Ви виїжджаєте до Канади... тепер - на моїм весіллі не будете?" прошепотіла вона зхвилюванчи тоном, відвертаючи личко.

"На весіллі з ким?... Про що ви говорите, панно Ірино?" майже скрикнув Оліян і вхопив дівчину за рамена.

"Або ти не знаєш? Не з ким іншим як з Пітом! Так ви мною інтересуєтесь," Ірина докрикнула, а в душі зраділа коли побачила на лиці Оліяна розчарований вираз і почула його дріжачий і наполоханий гон мови. Таки про не мовав.

"Це перший раз чую, Ірино, про це," заявив він твердо, а по надумі: "А може ви лише так жартуєте?"

"Добрий то жарт!" Ірина всміхнулася гірко, але надходячий поїзд дальшу розмову перервав.

Посідали разом у кутку вагону й довго не могли промовити слова до себе. Чокуюсь важко було, а може й любоб перший раз так близько себе

було сидіти.

Так, остаточно, думав Оліян. Ірина тупилася близько нього, стиснена до нього іншими пасажирами, і та свідомість близькості любові особи відтворювала нову казкову країну щастя, а одночасно й жалкої тривоги на думку, що все те лишиться лише химерним сном-мрією.

Ні, це не може статися!... Він бажав усе бути близько ншою - заглядати з її синяві вічка, чути милий голос, звати її своєю. В одній хвилині пізнав він наскільки він міг ошукати себе, отримати зі щастя. Ах, який з него невдача! Успіх його? Він в однім менті зблід і зник тинах. Нічого вартості не матиме без руської дівчини.

"Ну, Оліян, будете на моїм весіллі?" Ірина нагло перебила його думки, шукаючи його погляду й усміхаючись невпевно.

Оліян сирінув той погляд і довго читав думки пробивавчись із її очей.

"Буду, наколи... наколи -"

"Наколи що, Оліян?" Ірина перебила наказо.

"Наколи підете на вечерю зі мною у якесь гарне місце. Годиться з вами перше познакомитись, щоб не чутись чужим на весіллі. Чотирь роки знаємось, а ще раз добре не поговорив з вами," Оліян відповів.

"Ваша вина, Оліян! Ірина засміялася.

"Чудово!" Оліян легко скрикнув, узяв дівчину за рамя і обидвоє вийшли з потягу на найближій станції, далеко ще від дому.

На поверхні вулиці, рамя при рамені, вони найшли одну тиху реставрацію в самім серці кийорської Богемії, і з одною думкою на серці зникли в середині.

Минуло кілька довгих годин і лише Оліян й Ірина знали, що за той час перейшло між ними. Годиться лише те зазначити, що

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

коли вони знов найшлися на вулиці, то лиця їх були освітлені щасливими усмітками так само, як і повний місяць, що над хмарами зліє, освічуючи хмародою якимсь зачарованим сяйвом, а очі їх блещали так само, як мерехтіли ясні зорі, що засіяли сніжній небосхилі. Не багалося Ірині скоро пертатися додому, хоч мати з вечеру вчехтася, а Горбатюк десь бісється, бо мали до театру йти. Дім, матір, Горбатюк - все інше - чомусь так далеко тепер були..

Над'їхав автобус і вони без надуми всіли на горішнє місце й поїхали. Бродягом оглядати казочні світли й нічні види Нью-Йорку. Їм так або у парі було, розлучатися жадною ніяк не багалося, бо жехня хвилька відкривала свіжу гаїну, побільшувала обрій щастя. На здуроданні Ірини Елліан нагло встав балакушим і почав відкривати їй багато великих тайн, а вона лише слухала причарована й нитком зітхала. Була вже пізня пора коли повернули додому.

Вдома застали всіх - перетороті. Ніле пометкання освітлене, двері на коридар широко відчинені, а з потайної світлиці доносяться нервові, зловісні голоси родичів і Горбатюка. Коли двері закрипили, всі побігли на коридар, а побачивши молоду пару повертавчу з веселим настроєм, родичі - як на команду - розкричалися. Горбатюк насупився, як роздразнений індик, і може ждав нагоди виразити своє обурення.

Годі описати цілу ту сцену, лише вистарчить сказати, що Юліан мусів до цієї ночі вибратися до готелю.

Він не радо й зробив. Ірина теж багато собі з того не робила - з родичами ні з судженням не спарилась - пішла спати спокійна й щаслива так, що вони аж дивувалися. Від цього вечора Ірина стала для всіх незчужливою і рівнодушною. Ди-

зувався родичі, дивувався і Горбатюк чому Ірина так спокійно приймає дорікання їх за той вечор із Еліаном. На все вона відповідала лише коротко, "Орайт, орайт!"

Прийшла субота, день коли мало початися вінчання. Ірина зібралася й вийшла на місто, кахучи занепокоєній матері, що йде на дрібні покупки. Вийшла так і не вернулася.

Прийшла пора їхати до церкви на вінчання, хата позна гостей, а панни Молодої не видко. Заклопотані родичі ходять німо поміж гостей, чорний як хмара пан молодий охидає в своїй кімнаті, і що хвиля вишубає голову через двері, Молодої пилюдає, а по ній і слід пропає.

Вже гості хотіли розходитися, коли приїхав посланець від Ірини й вручив Качурові листа. Всі стоялиши кругом бакаючи дізнатися що сталося. У листі, однак, були лише два загадкові речення:

"Всіляя докінчитьте тут де я є. Коли хочете забавитися й мати несподіванку - приходіть усі на подану адресу, - Ірина."

Всі майже оніжили з наглою несподіванки, а коли прочуналися, гурлом кинулись до охидючих дзвін. Горбатюк і родичі були перші на дворі. Всі знали, що щось незвичайного лучилось.

Годана адреса завела їх до Асторії, далеко за містом. Була це краща околиця міста. І діл перед яким заскроготіли гальки дзвін мав вигляд багатшого дому. Всі дивувалися як туди Ірина найшлася. Не мали, однак, часу дивуватися, бо коли вбігли всі до середини, то застали тут повно гостей. У великій фронтонній кімнаті оркестра пригравала молоді до танцю. А, он і панна Молода

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

стоїть зарум'янена й щаслива біля Єліяна.

Припали Качурі до молодой пари й засипали їх обидливими запитаннями. А за ними скавав Горбатию, готуючись напасти на Єліяна, а весільні гості в напруженні слідили, що то з того всього вийде.

"Що то все має значити, Ірино?" розкричався батько.

"Що ти нам такого сорому наносиш?... Що з тобою сталося?... Що то значить?" матір і собі розкричалась.

"Нічого великого, мамо. Я звінчалась із Єліяном і хотіла вас усіх на весіллі мати," Ірина спокійно відповіла, держучись руки Єліяна.

Родичі, їх гості, бувший пан молодий, онімиди. Молодіж була перша з тих, що прийшла до слова, обступила молодю пару, віншуючи всего доброго. Але тут Горбатию із криком умишався.

"Ти - ти... манігруло!... Як ти смів викрасти мою молодду?... Ти -... та я тебе -"

Хотів із кулаком кинутися, але його здержали.

Єліян хотів відізватися, однак Ірина його випередила.

"Не гнівайтеся, Піт, я вас і так ніколи не любила. Це моя вина - не Єліяна," вона поважно заявила. Горбатию отворив рота, але округився, поблід і мовчав. Дехто з молоді засміявся. Старчі, хоч жалко було їм ошуканого пана молодого, здержували свої усміхи.

Матір знова зарепетувала.

"В чийм домі весілля справляєте?" запиталась вона, оглянувшись по гарно урядженім, просторім домі.

"У наших власнім... Просимо розгоститися," відповів Єліян за Ірину.

Качурі, а з ними й Горбатию, котрий уже прийшов до себе, зареготалися.

"Та не чванись! Ти звідки годеи? Ще до недавня баняки

в готелі мив," матір Ірини заперечила.

"А певно, що годеи! Єліян заробляє на тиждень два рази стільки, що батько в місяць," Ірина пояснила.

"А то як?" мати спитала недовірно.

"Він є головним кореспондентом у експортній фірмі, з платнею п'ять тисяч доларів на рік. Цей дім є наш власний," Ірина думно похвалилась.

Годі було не повірити. Успокоївшись трохи, Качурі зраділи, лише жалі їм було, що дочка та несподіваний зять так їх ошукали. Качур заглядав ряд пляшок із дорогими напінками на буфеті, і ноги його, наче залізо магнетом, туди потягнуло. Пані Качурова, побачивши поважних гостей молодой пари, злагідніла - шукала слів цілу ту справу заглядити.

Тут усім несподіванку вчинив сам Горбатию.

Він висунувся із гурту та підступив до Єліяна з настановою руком і сумним усміхом на лиці.

"Прости, Єліяне... Вачу, я дуже помилюся... Ірина щасливішою таки з тобою буде," сказав він і стиснув руку його. "Я не сподівався, що ти кращий за мене."

Заграла оркестра. Молодіж пішла в танок. Ірина взяла за рамено свого бувшого судженого й потягла в танок. Єліян це саме зробив із своєю новою матір'ю. Пані Качурова залюбки всміхнулася, а танцюючи з ним почала хвалити його який то він фанийний хлопець. "Від давня я доказувала спому старому, що ти, Єліян, таки не простий собі бойс," запевнювала.

А той старий у цій хвилі спирався на буфеті й наливав собі з густою канадійською бренді.

Все закінчилось щасливо - закінчилось.

П о а м е р и к а н с ь к и.
-М.П.

"РЯТУЙМО НАМУ ЕМІГРАЦІЮ ВІД МОВНОГО ВИНАРОДОВЛЕННЯ."

П І Д таким наголовком появилася недавно в українській пресі стаття Д-ра Звана Огієнка, редактора "Рідної мови", з просьбою до українських видань її переддрукувати як протест проти жакливого винародовлення, бачи тим способом "у всі дзвони на сполох."

Сама стаття є дуже добра з європейської точки погляду й ми хауємо, що не можемо її помістити, бо для журналу за довга й була вже друкована майже в усіх українських часписах із ріжними замітками й примітками, тому вдоволимося лише кількома загальними заувагами.

В першій мірі Д-р Огієнко критикує всі українські видання, що містять англійські статті, називаючи їх "чужими плямами на нашій душі, палчим соромом для нації й смертельним ударом Народові в саме серце його!" Він також заявляє, що багато співробітників "Рідної мови" з Америки й Канади "в один голос стверджують, що молоде покоління вже зовсім не знає рідної мови." Якщо справа нашої імміграції дійсно так нається, то чому дивуватися, що наші видавництва друкують лекції по англійськи?

Ми ніяк не сміємо занедбувати української молоді, яка не знає по-українськи читати, мову з трудом розуміє, отже не має іншої ради, як зберігати її такою мовою яку вона краще розуміє. Багато цієї молоді вже ніколи по українськи не навчить ся й тому це треба взяти під розвагу, бо інакше вся пропаде, якщо взагалі для ньої ніщо не буде робитися. Українські статті й оповідання англійською мовою мають теж цю добру сторону що служать чужинцям для інформації. Аного в нас приятелів між Канадійцями й Американцями, які раді знати нашу історію, літературу - все, що лише відноситься до життя нашого народу! Мамчи знакоства з Англьо-Саксонцями наша молодь залюбки дає їм такі матеріали до читання. Часто навіть нарікають на факт, що так мало такої літератури є в нас:

Справа українського шкільництва на імміграції дуже занедбана. Українці порозкидувані по великих просторах, діти їхні достуть у чужім оточенні, вчаться в канадійських і американських школах, і не можна їх успішно рятувати від винародовлення. Притім Канада й Америка очевидно не є українськими колоніями, а великими "мелтинг патами", в яких усілякі людські раси перетворюються в нову націю, й тому винародовлення являється зовсім природним процесом серед усіх іммігрантів. Чи в Варшаві, де перебуває тепер проф. Огієнко, Львові й Києві Українці не винародовлювалися і зараз не винародовлюються? А що доперва говорити про заграницю, як на Рідній Землі ситуація не є гірша?

Асиміляція, винародовлення - це вельми болючі питання для кожного доброго Українця, тут і в Європі. Ця ситуація заскочила нас-тут раптово. Наші провідники повинні були запобігти тому ще двадцять літ назад. Занізно тепер у дзвони бити! Нашому народові потрібно більше науки ніж політики, а цим послідним найбільше нас кормили.

Ми не є за винародовленням, а навпаки поборюємо його.

УКРАЇНОБЬКИЙ БАЗАР

однак треба розуміти, що цю вазу в границі й часом мусимо страчати з непереможними труднощами. Англійську частину містимо подібно всім великим виданням (Свобода, Народна Воля, Віноча Доля, і т. д.), бо піримо, що в цей спосіб можна збільшити багате добро для української справи, впливаючи на молодь, яка добре або й зовсім не знає української мови, й виробляючи в ній українського духа.

Ми не годимося з поглядом, що хто не вміє по українськи, той не може бути Українцем. Кількоє так зв. "Українців," які по українськи дуже добре говорять, а проте вони є в ворожих нам таборах, і "стою рігну Ноньку гірше ляха розпинають?" Жиди, приміром, дуже часто по жидівськи зовсім не гмуть, але жиди такі лижостануться. Ірландці, чи то Айриші, вживають англійської мови, але про те Англіяни не є. Їхня література, вистарчить читати Алівера Голдсмита й других Йону подібних, є писана англійською мовою. Американці вживають англійської мови, але спробуйте їм доказувати, що вони "Англіки." Австрійки говорять по німьськи, але лижостануться Австріяни й з Німеччиною лужитися не хочуть. Що доперва сказати про держави, або народи, які зовсім не мають своєї мови, але мають свою національність? Приміром, Бельгійці говорять по французьки (валлонськи) й по флемськи (голландськи), але про те є зазвичай Бельгійцями. Швейцарської мови також нема, але є Швайцарія й Швайцарці, котрі вживають німецької, французької й італійської мови. Зате Хорвати говорять по хорватськи (яка в дійсності є сербською мовою, лише писана латинкою), але є сербські й Югославії жити не хочуть і хотіли б найскорше від ншої відірватися. Дуже часто не мови, а "дух," традиції й виховання рішають про національність. А національного духа можна плекати в різні пособи. В американським зійську, під час Світової Війни, було є багато "чужинців," які по англійськи не вміли, але вони чулися американськими патріотами. Були навіть Німці, що йшли проти Німеччини, бо їх дух не був німецький, але було також велике число американських Німців, які по німецьки не вміли, але були Німцями і ними є, себто так звані "Гайденейтс Америки." Як вибухла Світова Війна, то американські влади якраз взяли були перше до тих "англійських," чи то "американських" Німців, закрили сейчас їх англійське видання, "Фатерланд," а редактора, Зильвестра Фірика, загнули, під час коли багато німецьких видань в німецькій мові виходили через цілу війну й досі виходять.

Українці в Америці й Канаді дуже добре тримаються (вистарчили взяти під розвагу численні націоналістичні видання й організації та партії), й загалі не так то дуже скоро винародовуються, як гоно декому виглядає, бо вони загалі дуже повільні до асиміляції в порівнянні з другими народами. Не з'асимілювала їх Росія й Польща, які так близькі Українцям по мові, й тому не так скоро підіє в Америці й Канаді, де Українці у зблизку бачать таку велику різницю. Ту найскорше асимілюються більше-культурні народи, - Німці й Скандинавці, які є одно-племениками Англіянів і Американців по мові, культурі й релігії, себто мають більше спільних гочок, які їх вляжуть до купи. Відтак ідуть полуднезі Європейці: Греки, Італійці, Французи й т. д., а позаду всіх - Славяни. Власне чо-

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

рез те американські власти так повели справу, що по війні Славян до Америки майже не пускали, даючи першенство (преференс) германській расі, себто Німцям, Голляндцям, Данцям, Шведам, Норвежцям, Ісландцям і іншим.

Українці на імміграції стараться всіма силами задержати свою мову й всім, до чиме можливе закладають свої школи. Взагалі свідомість українського громадянства зростає з кожним роком і можно певно націятися в будучності більших успіхів як доси. На це складається багато різних причин. З початку імміграції треба було вести роботу освідмлювання, а тепер можно вже також братися за іншу роботу й поглиблювати та поширювати наші культурні здобутки.

Ті іммігранти, що досі занедбали навчити своїх дітей, не зможуть тепер направити свій блуд, бо старших дітей не так легко вчити, отже лишається одна річ для видавництв, а це - видавати англійські частини, якщо не хочемо стратити впливу на дорослу молодь. Це - здається - роблять вже всі наші видання з виїмком тих, що над цєю справою ще не подумали, або їх становище тако, що нарочно змушує їх цю справу оминати або зовсім ігнорувати.

Впрочім із такого сучасного положення може навіть вийти якесь добро, бо немає зла, що б у ній не було також і чогось доброго. Розсіяні по цілому світі Українці вчать ся різних чужих мов й других корчених річей і в часи можено мати багато "космополітичної" інтелігенції, яка може стати Україні в пожитку. Нам треба всюди інформаційних бур і здібних людей, які могли б зацікавлювати інші народи нашими культурними здобутками і т. д. А на це іншого кращого способу нема, як таки витворювати цих людей за кордоном, де вони й так мусять жити без огляду на це, чи їм це подобається чи ні. Далше, Українцям треба ліпших політиків і дипломатів, які знали би добре заграницю, розуміли би людей, серед яких мали би працювати й знати добре мову даного краю. Так, приміром, по війні приїхали були до Америки українські дипломати і посли й деякі з них не знали ані слова по англійськи. такий чоловік є дуже безрадний і без розсудку не годен навіть ані кроку зробити.

Отже, місто пускати трівожні аларми, Українці на еміграції або в розсіянні, в тім нещаснім, модернім "діяспора," луч-зроблять як візьмуться до роботи й зроблять це, що радив Тарас Шевченко:

" - І чужого навчайтесь, свого не цурайтесь."

Це не є легка річ, але ми на імміграції до сего приуємо. Якщо наші успіхи малі, то це не вина самих лише іммігрантів. Другі нації своїх емігрантів за кордонами всякими способами підтримують, однак Українці не є такі щасливі. Не маючи своєї держави, українська еміграція є так не мов би яка галузка відрізана від дерева, яка знає, бо не має звідки черпати життєвих соків. Багато емігрантів пропадає, бо нема звідки черпати духа, інспірації, набиратися ентузіазму й підйому.

Ми виїхали з рідного краю сиротами й сиротами окитаємось по світі, а Ненька наша мучиться скована в неволі. - Д.Т.Л.

ІНЕРТНА МАСА

ЩАСТЯ, що є в нас у Канаді й Америці трохи Українців, котрих можна взяти солідною класою людей, і на яких нація, всяка інституція, преса й кожна добра справа може здатися і надіятися попертя.

Солідна класа людей! Може знайдеться хто, що не знає, що ми розуміємо під цєю фразою, то ми дамо йому, чи їй, коротку дефініцію. Отже під солідною класою людей ми розуміємо всіх тих Українців, що є свідомі своїх обов'язків відносно своєї нації, всіх установах і інституцій, дбають про волю і добро свого народу, спмагають грішми мистецтво, пресу й літературу, що б опінія світа про нас, як культурного народу, поширялась. Це є люди арбітрні на власну особу, ще більше на свій нарід. Це є культурні люди, на котрих стоїть ціла будова нашого суспільного життя - цегла й цемент із чого будеться добру державу! Це є позитивна, жива й здорова, класа людей, і слава на родоші, коли таких діячів багато.

До цієї солідної класи неконче належать самі інтелігенти, або ті, що претендують на "інтелігенцію."

Та не про солідну класу Українців наше нарікання... Ми бажали звернути нашу увагу на ту, не класу, але масу людей у нашій народі, через яких Україна й кожна добра справа терпить.

Солідними Українцями можуть лише називатися щирі й діяльні Українці, які з посвяткою трудяться для добра України.

Інертна маса людей!

Може знов спитає дехто, що це значить? - Добре, пояснимо. Слово інерція є взятє з фізики й означає, б'є з ч и н н і с т ь інертивність, задубілість, - все, що лише каменем, або гнилою колодою - як писав Шевченко - по світі, валяється! Цей термін уживають описувати не лише матерію у фізиці, але й людей, котрі в житті ходять наче приголомшені й сплять собі наче ті медведі в печері, наситившись медом через літо. Шкода слів і паперу багато пояснювати, бо все, що воно значить, міститься в двох словах: ІСТИ Й СПАТИ.

Нічо тім інертній масі не заімпонує - все байдуже, лише порк-чеп, пляшка й хінка або яка дівка! Всякі патріотичні й гуманітарні апелі, відклики до їхньої совісти й амбіцій, до почуття громадського обов'язку, так глухо відбиваються наче б хто кричав до мертвої стіни муру, а голос губиться як "вопіючого во пустини." Не збудить медведя в зимі затовщеного салом у яскіні, ні гада, що спить звинутий у клубок з малим поросенком у нутрі!

Велика ця інертна маса у нашій народі, й обов'язком наших провідників, - ідейних, чесних і добрих провідників! - є освідомити тих - сном гріючих - братів... відунути в них духа національної свідомости, зрушити до життя і акції в користь України...

Україна не вдерхалась самостійною державою лише тому, що мала до діла з тою інертною масою. І на все ми останемося тим "індуським кольоном", яким управляют карлики, наколи в нас

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

буде все яких п'ять відсотків свідомих, активних і позитивних людей. Україні потреба 51 відсотків горожан із тої солідної класи, на яких може числитися, не лише в культурно-національній роботі, але й тоді, коли прийде час стати фізично в її визволенні та обороні.

Робім цеглу з мілкого піску! Витворимо й побільшуймо солідну класу Українців! До такої роботи нам треба добрих майстрів-провідників! Нам треба й Гандів і Мусолінів і Гітлерів. Від проводу треба почати! Куди пастух веде - туди візці йдуть.

В нас зродилося много фалшивих понять на деякі питання і справи, а вже поняття, що до цієї інертної маси людей належать лише прості й несвідомі Українці, є такі непрості. З таким поглядом ми абсолютно не годимося, бо знаємо з сирого досвіду, що особливо тут в Америці й Канаді до інертної маси належить дуже багато нашої т. з. "інтелігенції": лікарів, дентистів, адвокатів, учителів, священників, попів і причерів, і десятки всякої псевдо-інтелігенції, котрі поза "свій бізнес", шахи, карти, килишки, свої жінки й дівки, нічого позитивного для свого народу не роблять. Пригланяється їм! В активну працю вони не вірять, а стоять на становищу і думають, що вони - інтелігенція, еліта! Думають, що вони є "прикрасою" для народу й єго іпсо - тим самим - мають для нього значіння. Одного відчиту на рік для "простого хама" в жаднім товаристві не дають, одної статті до часопису не напишуть, що б повчати людину як краще жити, - ні! вони сидять собі по описах і вчидають того хама, що б їм доларів приносило. Накопи з них цехто дасть яку лепту на коляду, то дасть як відчепного; клянуть опісля, що тільки говаристів намножилося... стільки колядників і вся-

них колекторів їм докучає. Деякі з них виїжджають із міста на свята, в темноті сидять або до пивниці ховаються від колядників, розказували нам люди.

Горе для народу мати таку "інтелігенцію!"

Матять усі народи таких "сайкофантів," але вони губляться в масі позитивної і активної інтелігенції, яка вірно виконує всі громадські, культурні й гуманітарні обов'язки свого народу. Не далеко йти, пригляньтесь канадійській чи американській місцевій інтелігенції! Кожен з них належить до якоїсь організації, клубу і т. д., і кожна хвилянка їх життя корисно для когось уплине. Наколи професіоналіст не має часу на активність поза офісом, тоді він відділяє велику частину свого зарібку на всякі цілі. Як би воно не було, то не знайдете одного чужого інтелігента, котрий не мав би бібліотеки красивого письменства дома та не передплатував би хоч одної газети, одного журналу. А в нас стільки - на сором - таких знайдете!

Багато на цю тему можна писати - і це будем робити! - покищо закінчення остається те саме: до інертної маси в нашій народі належать прості люди і великий відсоток нашої інтелігенції.

Розуміється не всі прості люди, а споре їх число.

Усуваймо ті гнилі колоди зі шляху до розвою і поступу нашого народу, бо через них падають і ломлять собі карки всі наші справи... Наші інституції нидіють, преса заледві животіє, література й штука не розвивається, бо мистці й поети з голodu вимирають - всеї поступ нашої нації здержується.

Нам треба будувати солідну масу!

Відкидуймо "гнилі колоди" в нашій народі в рів, де їм місце. Примінім острацизм до кожного нашого інтелігента, котрий не бажає виконувати о-

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

обов'язків налечених на нього ти! Відділим кукіль від зерна!
Його народом. Будім наших нез- Ах тоді буде в нас солідна
зрячих братів! Виполім нашу маса людей:
ниву зі всякої паразитної хоп- М. Петрівський.

ТИСЯЧІ НА "ШОПКИ" - ЦЕНТА НА КУЛЬТУРНІ СПРАВИ НЕМА!

Скільки тисяч доларів викине наше громадянство кожного року на всякі перелітні "шопки", сумнівної вартості підприємства та безкорисні справи! Всі ті "добрі ціли" пожирають рік річно щонайменше сто тисяч гетько запрацьованого, людського гроша. Не конче зичислювати те все поіменно, бо краще самі люди знають про що йде мова, - вони кидали в капелюхи, на тарелі й столи, не раз і не два послідні свої центи, коли голова товариства, або навіть самі аранжери й ініціатори до того загрили високопарними словами! Багатші одиниці з громадянства зичили і по кілька тисяч доларів на якубудь "шопку", за що їм обіцяли показати чужинцям, що "Українці - культурний нарід." Над'уживавт'ь доброго серця кращих наших людей усіякі "аранжери" й ділячі, натягають патріотичні струни ідейних Українців, зловживають доброї віри загалу, потім звинуть свої шатра циркусові й забуртяться в інші сторони, щоби "нові шопки" вистроювати, а розчаровані люди байдужуть, або відходять до комуністів.

Не маємо на думці критикувати збірки на різні добрі справи, бо ж обов'язок кожного свідомого Українця є давати часть свого зарібку на добрі ціли. Фактом є, що ми в порівнянню з іншими народностями й так дуже мало даєм! Все, що бажаємо, то звернути увагу на це, що ми залюбки будемо сипати свої гроші на справи короткої і сумнівної вартості, коли їх можно було б на щось кращого вжити.

Наприклад, скільки більше користи для добра й слави нашого народа було б тоді, коли б хоч частина тих грошей пішла на такі ціли, як прим.: Видання доброго букваря й інших шкільних підручників для вжитку наших канзійських і американських дітей... Видання кількох українських класиків по англійськи для дорослої молоді й чужинців!.. Поміч кількох нашим славним композиторам, як Гайворонський, Кошець, Углицький і їм подібні, випустити їхні твори в світ, які більше чужинцям показали б, що ми культурні ніх усі "шопки й циркуси" на купу зложені!... Поміч своїм молодим писателям, музикантам, співакам і артистам вибитися до слави. Пам'ятайте скільки один Падеревський для Польщі пропаганди зробив!...

Музична композиція, малюнок, книжка, літературний журнал, от це є річі, що мають стати й доброю зарістю. Це є твори, які в дійсности надають нам значіння культурного народа. Це є ціли, які годяться усе піддержувати та класти на перший план коли кидається центи на культурні справи.

Пора скінчити з тих каригідним зловживанням людських грошей!

Наколи жертвуєте гроші, або вкладаєте в підприємство й бізнеси, зробіть це на ціли, які ДІЙСНО ПРИНЕСУТЬ КОРИСТЬ ДЛЯ НАРОДА Й ЧЕСТЬ ДЛЯ ВАС.

Пора вже раз покінчити зі всякими "шопками" й "цирками"!

ЛІТЕРАТ і ХАМ

(З Теки Літерата)

ЗГОЛОДНІВ ЛІТЕРАТ, працюючи цілий день над новим своїм твором, ухопив озій давніше друкований твір і вибиг на місто, що б його продати комусь, заспокоїти свій голод за ті гроші тай дальше працювати.

До когоч годиться в першій мірі йти в такій справі, що б мало ходити, мало говорити, скоро книжку продати? Абсолютно до свого рідного, українського інтелігента-професіоналіста. Вони культурні люди й такими справами як книжка з природи річи скорше цікавляться; їх обов'язком літературу підтримувати, як культурні люди не дадуть літератові себе понизити подрібними поясненнями справи, — куплять книжку ради власної амбіції, — вони оцінять ситуацію автора, бо самі колись бідили, коли кували своєв будучність: дігали й вони не раз так по кагам робітників за помоччу — лише не з книжкою, своїм твором, та не за квод ром чи пів долларом.

Вибрав собі літерат такі адреси інтелігентів, котрі він добре знав. Його твору не мали, мимо того, що вже через п'ять літ по книгарнях продасть ся... Годі бо вимагати від канадійського або американо-нашого лікаря, донтиста чи адвоката, що б зайшов спеціально за книжкою, або часописом, до книгарні. Знаючи натуру наших інтелігентів, літерат був би їм вже давніше вислав цей твір у компліменті, як вислав багатьом іншим "талігентам," котрі — кромі кількох — навіть не подякували, але стемплів і лотузків до зав'язування бракло. Потім, розчарований тими талігентами, вже не вислав книжок компліментом. Добре зробив, бо лишилось йому кілька

книжок і кілька тих інтелігентів, до яких має нагоду тепер особисто з книжкою зайти, порятуватись...

O tempora! O mores! O haec!

Лише послухайте, людоньки добрі, який був вислід молодого літерата з вандрівки зі своїм твором по брах нашої аристократії-інтелігенції:

Перший з них сидів у своїй ждальни й читав комічні картинки, — "фоні пейперс" — коли не розтятий український часопис лежав розстелений по підлозі, свіжо змитій, по яким його клієнти чобітьми допдали... Авторіві руки не подав, а коли той звернувся до справи, то інтелігент заявив без церемонії, що він нічого не купує... книжок часу читати не має... поміч ріши нікому не давати, бо за багатом всяких хебраків до него лезить... "Ви літерат?... Ви краще беріться до якогось практичного діла, — наші люди книжок не читають — аж з голоду здохнете!"

Хам! подумав собі літерат і пішов дальше шукати.

Пішов до слідуячого на дісті інтелігента.

Коли отворив двері — зіскочила з ніг того інтелігента якась калювана "сірена"... Він неприємно зробилося... Нічого дічина забралося, а літерат витяг книжку й подав у руки аристократа — одного зі сметанки — свого народу. Нам нарід такий бідний на дійсну аристократію, що й зличайний собі циркулік-повитух мусить ся за "аристократа" — сметанку — впахати!

Перекидуючи листками книжку, циркулік думкою кляв, пощо його дідько до мене заніо! Не

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

дам йому цента, бо з Телмом до кабареу йду вечором іти! Ч китені лише одна двадцятка лишилась - застра сам на снідання не буду мати!... Прийдіть другим разом... Грошей зараз у мене нема... Люди наші не піддержують мене... По що ви до літератури взялися? Возьміться за якесь практичне діло, бо так із голоду здохнете, а шкода такого талановитого чоловіка!... Добраніч!

Третій інтелігент був дуже зайнятий, що б з літератом багато говорити. Не мав токе часу книжки читати. "Як хочете, лишіть книжку, я візьму до дому читати для хінки, а як вона перечитає і скаже мені, чи ваша книжка вартує що, чи ні, то прийдете тоді й я вам заплачу, скільки вона коштує."

Вже не мав лігерат більше сил до кого іншого йти, - сперся на лампу на вулиці й сам не знав, що з собою тепер почати.

Надійшов один робітник, приятель літерата, що був на реліфі - міським удержанні - і попросив до себе на чай.

Це, що ви повище читали, покищо не є оповіданням - це є уривки з серії нарисів на ту тему, які наш журнал пічне помішувати, почавши зі слідучим числом, за місяць Чвітень, під наголовком:

"Л І Т Е Р А Т І Х А М"
Ці нариси вчлихуть сензацію в Канаді й Америці!

Вони представлять вам наше убожество культури й духового життя нашого народа, особливо нашої інтелігенції в Канаді й Америці!

Замовляйте собі журнал завчасу!

В тих нарисах, наче в зеркалі, зобачите життя нашої іміграції і чому ми такі бідні маючи таких провідників, звичайних собі хамів. -РЕДАКТОР.

ВАЖНА УВАГА!

Оказові Числа й Кореспонденція.

Усім тановним прихильникам журналу "УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР" отрим звертає увагу, що ОКАЗОВИХ ЧИСЕЛ НІКОМУ АБСОЛЮТНО ДАРОМ НЕ ВИСИЛАЄМО.

Американські й канадйські видавництва, хоч управляють міліонами, не висилають даром нікому журналу, а ми тим менше є в стані це зробити.

Щоби вислати кому журнал даром, нас самих це коштує 17 центів.

Наколи ви ціноте українське писане слово, цікаві перечитати журнал, бажаєте розпитку видавництвові, то з певністю не схочете нас кривдити.

Проситись токе всіх тих, що пишуть за всякими інформаціями залучувати 3-центового значка-стемпля на відповідь.
РЕДАКЦІЯ.

"ТАБАННИЦЯ СРІБНОГО ОСТРОВА"

Есний твір з під пера п.ж.

Бондаря, оповіщений у I.Числі журналу, що буде друкуватися випустками, є на разі відкликаний через технічні причини.
-Редактор.

ПЕРЕВІДИ

Наколи маєте який лист, документ, статут, або одним словом - усе під сонцем - до переводу на англійську або яку іншу мову, то вдайтесь до Редакції "Українського Базару".

ПРИМІРНА КОЛЬОНІА-КЕНОРА

НЕМА ще в нас, покищо, звітів із деяких місцевостей, скільки розійшлося журналу "Український Базар," скільки передплати зібрано, однак із того, що є, ми вже можемо оцінити, оскільки дане місто чи околиця пописалися - прийшли нам із поміччю.

Факт, що зазначаємо це місто, КЕНОРА, великими буквами, не значить, що воно є великим містом, але зі всіх міст воно найлучше пописалося, бо зсумувавши результати, ми побачили, що зі всіх великих і малих міст, зі всіх менших і більших кольоній українського населення в Канаді й Америці, найкраще пописалась, найбільше допомогла "УКРАЇНСЬКОМУ БАЗАРОВІ" таки КЕНОРА, в Онтарії, Канада.

КЕНОРА є дуже мале містечко, розкинене на кількох горах з околиці, в якій є сотні гарних озер, куди з'їжджаються пани в літі на свіжий воздух, і де є щось зо дві фабрики при яких влорхується кількадесят українських родин, хоча! не всі ті фабрики в руху. Відне те містечко Кенора, мале, але годиться його великими буквами записати, бо люди, що живуть в ній, є славні, шпрі, гостинні, ідейні, гатріогічні, такі - хоч шукай - кращих не найдеш. Нераз і не два вони вже доказали з якого матеріялу вони зроблені, піддержали не одну українську справу так широко й швидко, як тепер піддержали наш журнал.

От як Кенора пописалася:

6 річних передплат прислало 25 чисел журналу розпродано.

На пресовий фонд прислали пл. Ратуський і Гончарик \$3.00. Накопило б так було пописалися сто інших місцевостей в Канаді, журнал мав би існування запевнене на цілий рік і не мусів би відбиватися на

мімієграфіі!

Честь і слава Кенорським громадянам, особливо тим, що групуються при Т-ві "Просвіта." Не всюди так розуміють вагу освіти, хоч багато в нас товариств, що "просвітними" називаються.

Ми почувасмося дуже влччними всім ідейним одиницям, що передплатили журнал на рік; тим, що покупили по примірнику; п. Петрози Ратуському й п. Семенови Гончарикові за жертву на пресовий фонд; а з'окрема дякуємо ширенько п. О. Цукорникови, учителю при т-ві "Просвіта," що не пожалував труду журналом занятися.

Хай, отже, послужить Кенора за примір іншим містам і околищ як годиться піддержувати нашу літературу й пресу.

ЩО ДАЙ БОЖЕ!

"СОБАЧИЙ СВІТ"

В англійській мові виходять тисячі журналів на всякі теми для всяких клас людей. Є також журнали спеціально посвячених для всякого рода звірят і дробу. Нас головню зацікавив великий, гарно ілюстрований журнал, що називається "СОБАЧИЙ СВІТ".

Він виходить в Англії і є посвячений житті й культурному розвитку всегго собачого роду. Хто бажав переконатися, може купити собі примірник у яким небудь місті, в новинницькій силепі. Крім "Собачого Світа," ви повинні також побачити "КОТАЧЕ ЖИТТЯ."

В інших народів пси і коти мають свої журнали, як вони їх редагують, пишуть дописи і читають, то нас не питайте, але дбають про себе.

Іде двоє кумів березом ріки, аж тут нагло чути крик із води. Хось рятунку благав!

-Ади, куме, якийсь неборак топиться тай рятунку кричить, - говорить Гаврило, коли здержались і поглянули в ту сторону.

-Бігме, що топиться! - відповів кум Панько.

-Ще й як топиться!... Кричить наче варіят який, - Гаврило підчеркнув.

-І-те на самій середині ріки! - Панько докинув.

-Ну, куме, здалося б скочити у воду та й врятувати сараку? Гаврило питається.

-Та, я - я... Здалося б! - лепетував Панько.

-Ну, а хто з нас скочить у воду? питає Гаврило.

-Та, ви, куме, скачіть! Я знайте тес... тес... - звинявся Панько.

-А чому б вам, куме, скорше не скочити? Я тоже... тес... тес... гм... - виправдувався Гаврило.

І так обидва куми почали сперечатися, а тим часом чоловік у ріці втопився.

Похитали куми головами.

"Добрий якийсь чоловік був! Кирило пожалував.

"Лише шкода, що втопився," Гаврило сумно потакнув і пішли собі даліше.

Це є загально знама наша анекдота, і влучно цікує характер пезної верстви нашого народу. Будь собі яка справа, чи критична обстаина, що винагає рішучої акції, а наші куми збувають її язико-мельством, китанням голов й здвиганням рамен, - байдуке, що хгось топиться. Хай кум, або хто інший, перший до води скаже!

Через таких кумів наш нарід багато нічого доброго зробити не годен - Україна держави зласної не має.

Наш журнал тож з подібними кумами де діла має!

Що поки журнал появлявся на світ Божий, а вже куми почали своє язико-мельство, - горлячу дебат у на тому: "Вийде журнал, чи не вийде?" Шлими тижнями йшла ця добатана всі тони голосу. Госпинавшись на кріслах, столах і стінах, кричали й цокотіли наче ворони на сухих осиках, вішучи злорадно комусь загибель. Лише один кум на десять мав неперну віру, що журнал таки вийде.

Журнал вийшов із друку, - куми поспускали носи. Коли пришли до себе, знов почали вже іншої пісні крикати:

"Журнал вийшов, то правда, але я вам кажу, куме, що це нічо не значить. Кажу вам, куме, що це перше й останнє число. Він не вдержиться, впаде, як і всі другі журнали позпадали... Шкода й балачки!... Шкода посилати передплату, - журнал таки впаде... Всі падали - впаде й цей."

Десятий кум - той, що мав трошки віри, - боронить:

"Ех, куми мої!... Журнал напевно впаде, наколи я один видію передплату, а нас девять лише дулі... Наколи ви такі мудрі, чому нам усім по передплаті не післати? Це буде тридцять доларів із одної лише місцовости. Таких місцевостей в Канаді й Америці є більше як тисяча. Це значило б 30.000 доларів самої передплати, а така сума грошей забезпечила б існування журналу на кілька літ. Тоді не було б потреби боятися, що журнал впаде, а з ним і ваша передплата пропаде. А ну, кумове, до кишені шурнім! Я вже зробив початок!"

"Та то було б файно," хором загули всі куми.

Те зачароване слово: БУЛО Б!...

Бездурство!...

"Залучаю два долляри з розпродажі журналу... Кіт більше продати, але є ще в нас багато несподобних людей, що хочуть усе "забесдурно" переріхувати. Наш нарід так страшно хоруге на те БЕЗДУРСТВО! Шкодить і це, що він є розбитий на партії... Ходжу в журналом Раши і продаю, а тут люди зараз і впрочують:

"Ади, Гетьманську літературу поширяє!"

Не бачили ще журналу, а тут уже й осуджують - лише тому, що мені судилося Гетьманцем бути.

Не падайте на душі - ідіть сміло вперед. Наидуться люди, що не розуміють і підопруть."

- Іван Рихло,
Рідзана, Саск.

Молода Генералія

"Читавчи перше число журналу дуже воно мені сподобалося... Ей, що принесло велику користь американським Українцям, а ще нам, охоче, молодій генералії."

- Єліза Пуркан,
Кенора, Онт.

Від Учителя

"Відчуваю брак такого журналу в Канаді дуже болісно. Яко учитель, мав нагоду переконатися, що є у нас багато талановитих молодих писателів, котрим треба дати нагоду розвинути свою здібність. Нам треба конечно більше висувати таку описувати наші краєві прикмети. В нас є за багато літератури, що підчеркує всі наші гірші сторони. Їм дуже добре знаєте якого рода оповідання містять англійські журналі: здорові, шляхотні, позичарчі, геройські! Такого матеріалу й нам треба... Гратуюю сердечно за відвагу, що виявилися таке кольосальне діло, й бажаю успіхів. Їм зробили перший крок у напрямі до бу-

дови й збагачення нашої заморської літератури, яка покищо є зародку."

Буду всіма силами поширювати. Дам Вам іже сили й витрегалості!"

- М. Гикавики,
Етелберт, Ман.

Ідеальний Прихильник

"Ніяк чисел журналу одержав і зараз розпродаю. Посилаю Вам \$1.25, а зарібку не беру від такого молодого видавництва."

- Н. Мудрий
Карвел, Алта.

СНОГ ПОЛОС ЧИТАЛІ

"Перечитав перше число УКУ. Базару від дошки до дошки й мушу признатися, що він ні правди-ну насолоду літературну."

"Свічка у вікні" викликає в мені зворушливий настрій. Це дуже гарне оповідання. А "По американськи" - це оповідання-студія наших американських характерів. Їм токе зробили цінну прислугу для нашої молоді помітний лист панні Вессингер, її розумні слова поради - це дійсні перлини для нашої молоді."

- Осиф Базрик
... Дана, Саск.

Журналіст Гратулює!

"Гратуюю за новий журнал, за його вигляд, зміст, назву - за все!... а за Вашу відвагу, найбільше!"

- Богдан Катаман
Мікого, Ілл.

Замітка: Гі часті підчеркування моєї відваги в листах моїх прихильників отримав мене!

... П.

/ Голос людей - продовження /
Відгук із Форт-Вільяму

5 чисел у 5 мінутах!

"Вісник Бас із новим журналом і багатим успіхом і початком ділі... Сподіюсь, що журнал найде попертя нашого громадянства. Читачи його можна багато навчити, особливо є в нім велика наука для тутешніх уроженців. Для старих у журналі є тож багато цікавого до читання. Перечитаю його сам від дошки до дошки. Дуже мені сподобався. І мене позичають" други, читають і тож дуже хвалять. Можете прислати 95 примірників, а я подбаю розпродати їх у товаристві."

"Вісник Вам чергового здоров'я, витривалості й найкращого успіху."

-Микола Чековий
 Форт-Вільям, Онт.

Славне місто Форт-Вільям!
 Так, чергового здоров'я для редактора й грошей журналові конче потрібно.

"Пять чисел журналу одержав, дякую, і тішусь заравом, що маєте до мене таке велике довіря. Накопи я дістав оказове число від Вас, зараз же й обізнакомив його в людях в пій околиці, а коли одержав 5 чисел на розпродаж, то в 5-тих мінутах я вже не мав ані одного. Прошу ще вислати 10 чисел, а другого числа то 15 відразу."

-Михайло Вратків
 Ендрю, Алта.

Лист по англійськи!

"Залучаю Вам своє коротке оповідання для поміщення в журналі. Я думаю, що це є найцікавіший журнал, який я коли читала."

-Агата Гарак
 Редісон, Саск.

ЗАПІСКА ДО НАШИХ ЛИСТІВ

Подібних листів як ці, що повинні помістити, редакція нашого журналу одержує зі всіх сторін континенту по п'ять-шість на день. Місяця бракує містити більшу часть із них; тож нава скромність не дозволяє питувати найгарніші частини, які находимо в тих листах. Листи чудові, хоч до більшої рани прикладай! Нашіх журнал одобреньня в добрих людей. Це значить, що Видавель журналу не помилився, не завівав в своїх припущеннях і надіях. Журнал таки має рацію на існування і вигляди на світлу будучність. Не зайгив тепер Голос людей, а голос людей - голос Бога!

Ті всі листи не приходять порожніми до редакції, так само, як і їх зміст, не є порожніми, пусто-звучними фразами. В кожному мале листі находиться поштової переказ, на меншу то більшу суку грошей, що так сильно підчеркує цирію сентиментів всіх наших читачів і прихильників. Це все додас нам бодрости й віри до дальшої праці, а цю праці наші ограничені сили є отільки, що в ніг котимся.

Нікаву студію можна винести з тих усіх листів: 99-ть відсотків тих листів походять від українських фермерів у західній Канаді, робітників і козоді; а лише один відсоток від інтелігенції і то такі, що вважались приятелями Видавця і Редактора, котрі однаково все відкинувши б'ї. Від згаду нашої кандидатської й американської інтелігенції відомому на таке важне діло, як літературний журнал, зовсім нема. Треба їм дати ще більше часу - нагоду надуматись.

Дякуємі...

-Редактор.

ЗАМІТКИ РЕДАКТОРА

ВІРИМО, що читачам "УКРАЇНСЬКОГО БАЗАРУ" цікавим буде знати про це, як нам приходить продавати й розповсюджувати свій журнал між широким загаль людей та який наш досвід і результати. Радо ділимося своїми вражіннями:

Гамільтон, Онт.

Винесли дуже гарне вражіння... Піддержку дали всі громадяни, без ріжнці на свої релігійні чи партійні погляди. І так Всечесний парох української греко-католицької церкви, не то що лише ласкаво дозволив розповсюджувати журнал на представленні в церковній салі, але й виголосив розумну промову до своїх людей у користь видавництва, а відтак узяв на руку горську журналів і пішов разом із редактором поміж зацікавлених людей... Много чисел розійшлося. Вдячні ми дуже о.Олексіву...

В Народнім Домі, біля якого луючуться відділи "Взаїмна Поміч", читальня "Просвіта", Союз Українських Самостійників, і другі, теж все гарно пішло на представленні того самого дня. Пан Завілівський, голова, найшов чотири гарних аматорок, в народніх костюмах, дав їм по десять журналів на руки, і ті гарні дівчата пішли між публіку й розпродали велике число журналу, після того, як п. Олійник промовистив йому дорогу розумною промовою... Дуже вдячні!

Честь і слава Гамільтонцям!

Форт Вільям, Онт.

Багато чисел журналу ми вислали до Форт Вільяму на розпродаж своїм приятелям, а мимо того п.К.Чеховий велів редакторові вислати ще окремих 25 чисел, які, він вірить, можно буде розпродати в товаристві "Просвіта", в когрону то наш прихильник є старим і заслуженим членом, а поза ним, відомим загально Українцем.

Честь і слава!

Ті Англьо-Саксонці!

Багато журналів розійшлося між місцевих Англьо-Саксонців. Крім редакторів місцевих денників, ніхто не хотів даром прийняти компліментарної копії журналу - всі примушували брати по кводрови на "гуд лак".

І в нас такі добродії, що примушували чоловіка брати від них кводри "на щастя" за компліментарні числа, але вельми мало. Не жаліємо... журналів багато-багато даром роздали... але воно болять нас тоді, коли прийме від тебе журнал такий чоловік, що заробляє щонайменше пять сот долларів у місяць, і навіть дулі тобі не покаже, не то що подякує. Такий досвід ми мали з одним нашим доктором із Шікага на виставі опери "Мазепа" в Дітройт!

Багато є в нас людей із короткою пам'яттю, особливо таких, що за оказовими числами пишуть.

Багато є і таких, що вміють Вам добра бахати - лише бахати!....

КОРИСТАЙТЕ З ВЕЛИКОЇ НАГОДИ!!

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА ДАРОМ!

ГРОШЕВІ ПРЕМІЇ!

БЕРЕЗЕНЬ І КВІТЕНЬ - місяці спеціальної КАМПАНІЇ за ПЕРЕДПЛАТНИКАМИ

Щоби поширити круг своїх читачів... дати нагоду біднішим людям стати нашими сталими передплатниками й навіть заробити собі кілька доларів у вільний час... побільшити журнал... **УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР** отримав і проголошує **СПЕЦІАЛЬНУ КАМПАНІЮ** на два біжучі місяці за сталими річними передплатниками.

Запрошується до співпраці й акції ВСІХ наших приятелів, всіх читачів і прихильників... молодим і старим... жінкам і мушам.

Д О Б Р І Н А Г О Д И Д О В И К О Р И С Т А Н Н Я

1. - - Річна передплата за \$2.00 - -
Дістануть перших 100 людей, наколи негайно пришлуть належитість.
2. - - Річна передплата за \$1.50 - -
Перших 100 людей дістануть передплату на журнал на повних **ДВА РОКИ**, наколи пришлуть негайно повну річну передплату - \$3.00.
3. - - Річна передплата зовсім даром - -
Хто придбає нам **ТРИ РІЧНІ** передплати, по ціні нашої кампанії (\$2.00), той чи та стане нашим передплатником на цілий рік, зовсім даром.
4. - - ОДИН ДОЛЯР і передплата ДАРОМ - -
Хто придбає **П'ЯТЬ РІЧНИХ** передплат - дістане один долар і річну передплату для себе, зовсім даром. Пам'ятайте, річна передплата підчас кампанії стоїть лише \$2.00!
5. - - \$3.50 надгороди й річна передплата - -
10 річних передплат по \$2.00 приносить Вам річну передплату для себе, а крім того, й три долари з половиною готівки в надгороді.

Наш журнал є **ВСЕУКРАЇНСЬКИМ ВИДАВНИЦТВОМ - КУЛЬТУРНОЮ ІНСТИТУЦІЄЮ** - і годиться кожному доброму Українцеві й Українці для нього попрацювати... поширити його між найширші круги громадянства. Літературний журнал надає нам **марки культурного народу в Канаді й Америці!**

УВАГА! Премії в грошах даємо відповідно до суми грошей, які нам пришлете, разом з іменами передплатників. Більше збереже- більша надгорода. Всі письма й гроші посилати до:

UKRAINIAN BAZAAR

331 Bay St., Toronto, Ontario, Canada

\$100.00 НАДГОРОДИ!

ДІСТАНЕ та особа, яка ~~докаже~~, що М. Петрівський, видавець і редактор журналу "УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР", належав коли в своїм житті, або тепер належить, має зв'язки які або порозуміння, з якою будь українською політичною групою чи партією в Канаді або в Америці!

Заявляю публічно, що хто може це мені довести - одержить 100 ДОЛАРІВ надгороди, а в додатку дістане ще ціле моє видавництво,

Чому роблю таку заяву?

Роблю тому, бо по цілій Канаді ходять невласливі чутки, фальшиві припущення і підшепти деяких одиниць, що нібито видавець і редактор журналу У.Б. має зв'язки й піддержку певних українських політичних партій у Канаді. Не кажуть ці люди котрому чортови запродав чоловік свою душу за кусок сала, але запродав... Одні кажуть, що це УНО; другі - СУС; інші вірять, що нікому іншому лише гетьманцям-січовикам. Всюди знаходять прихильники журналу такі алармні поголоски поміж загалом, що втворюють упередження до видавця і журналу, а через що, розуміється, терпить ціле видавництво.

І ради добра самого журналу примушений отчим, перший раз у житті, зробити категоричну заяву, що досі я до жадної партії ще не належав і - я певний - належати не буду.

Не маю нічого проти вище наведених партій і організацій і не бовбаюся чоловік належати до одної з них, коли б моя натура й покликання на це дозволяли. Яко літерат і журналіст діло має велити служити цілому народові, без різниці на його політичні і релігійні погляди та вірування. Для мене партія - цілий український нарід. Мій один і єдиний Провідник - ТАРАС ШЕВЧЕНКО! Партійна програма - КОБЗАР!

Думаю, що це вистарчить кожному зрозуміти мій світогляд і стремління у праці, яку собі вибрав. Не втягайте мене, добрі люди, в ці наші політичні "файти" - в партизанщину, справдішній хаос і анархію! Дайте нагоду служити народові, Україні, своїм пером! Не вбивайте духа в мені в час, коли гляджу заохоти й піддержки на початках своєї праці! Дайте мені хоч ту "собаку нагоду" - а dog's chance! - яка належить ся людині з природи річи. Ця "собака нагода" з хиттєвою засадою англо-саксонської раси, й тому ця раса є володарем світа.

Бажаючим духе, що б не лише одна політична група, але всі наші партії і організації співпрацювали зі мною і давали журналові моральну й матеріальну піддержку... На халь такого нема. Жадна організація, покищо, не поспішила з активною поміч'ю. Деякі органи наших партій помістили журналові оголошення кілька разів даром - то все! А деякі партійні органи, то навіть за гроші оголошення про появу нового журналу не хотіли помістити. Каколи дає журналові хто піддержку, то дають її самі добрі люди - ширі Українці: читачі й прихильники, які, на іронію партійних шовіністів, належать до всіх наших політичних і релігійних груп.

Михайло Петрівський.

UKRAINIAN BAZAAR

ENGLISH SECTION

John Rae Perigoe, M.A., Editor

Vol. I, No. 2

MARCH

1934

MY TESTAMENT

WHEN I die, remember, lay me
Lowly in the silent tomb,
Where the prairie stretches free,
Sweet Ukraine, my cherished home.

There, 'mid meadows' grassy sward,
Dnioper's waters pouring
May be seen and may be heard,
Mighty in their roaring.

When from Ukraine waters bear
Rolling to the sea so far
Foeman's blood, no longer there
Stay I where my ashes are.

Grass and hills I'll leave and fly,
Unto throne of God I'll go,
There in heaven to pray on high,
But, till then, no God I know.

Standing then about my grave,
Make ye haste, your fetters tear!
Sprinkled with the foeman's blood
Then shall rise your freedom fair.

Then shall spring a kinship great,
This a family new and free.
Sometimes in your glorious state,
Gently, kindly, speak of me.

Taras Shevchenko

from
the Bazaar of the Ukraina

by A.J. Hunter.

MYARTHA

From the Ukrainian of KVITKA

Translated by

Florence Randal Livesay

(Author of 'Songs of Ukraina', etc.,)

and Rev. Paul Crath, B.A.

Note: The collaborators wish gratefully to acknowledge the assistance given by Mr. Theodore Humeniuk, barrister, in the last chapters of the book, when Rev. Mr. Crath was in Europe.

Translator's Note

"No man, however great, can be above his nation, or beyond his nation. He is seed of her seed, a-portion of her, blossom of her bearing, fruit of her ripening; and the greater, the finer and the stronger he is, the closer he lies to her heart."

Paderewski.

WHEN in 1822 Kvitka, the Ukrainian, was writing of the life of the people he knew in Osnova, his birthplace, - when he was studying his types with Humor ever at his elbow and Tragedy looming before his sad eyes' vision - he chose the Ukrainian language for his medium.

If it were a despised thing in literary usage of that period - as his mother may have hinted - he paid no attention to public opinion. He was not "above or beyond his nation"; so was he seed of her seed, fruit of her ripening - so the closer he lies to the hearts of Ukrainians to-day.

UKRAINIAN BAZAAR

In his delineation of the events of Marusia's brief existence Kvitka has something of the spirit of the Canadian poet, E.J. Pratt, who, in the London "Mercury", writes of the protesting beholders of a Race. These, seeing one called from the field of runners untimely - he himself acquiescent and uncomplaining - "With burning look and stubborn word challenged the Referee:

Why he forbade you to complete
The run, hailing you back
Before your firm and eager feet
Were halfway round the track:

Unless he had contrived instead
To start you on a race
With an immortal course ahead
And daybreak on your face."

So Naum, the pitiful and aged father, lamenting over his daughter's bier, yet assured of her immortal course, sees 'daybreak on her face.'

And in that spirit the book is written - there is something beside the poignancy of a well-nigh unbearable grief left with us, as we close the pages of this Ukrainian classic.

'Not to be sorry as men without hope' - the rhythms and cadences of the New Testament mingle in this book with a quaintly told peasant romance, vibrant with the emotion of first love, communicated subtly to the reader. The man who spent four years in a monastery, performing a monk's duties - marrying later a woman who set him to write stories - aristocrat by birth, soldier, magistrate: devout, naïf, full of a robust humor, has written laments like that over Prince Jonathan, or like some majestic mournful outcry in a Greek tragedy.

Florence Randal Livesey

Toronto, 1934

* * *

UKRAINIAN BALLAD

CHAPTER I.

After this fashion lived Naum Drot.... When some misfortune overtook him how did he behave? He ignored it, he always praised God, and in this manner he lived all his days. He never allowed Grief to subdue him, never fell into violent abandonment of sorrow.

But the highly-educated have not such submission, such passivity in faith.

As a young man Naum Drot was a leader in the village. He obeyed his father and mother, revered his elders, was a good companion for his friends; never lied, never was drunk, and did not like the company of drunkards; never had companionship with the lazy.

But as to the church - O he was a great church-goer! No matter how minor the feast-day it was enough for the priest to ring the bell - Naum was there the next instant.

He put a new candle in the place of one burnt-out; gave alms to the beggars, and on his return home took up his labors again. When he heard of someone in need he set off with help and advice. Because of his right living God did not lose remembrance of him, but helped him in all his achievements, gave him a good-hearted, industrious, and obedient wife. If Naum wished for anything Nastya did not sleep until she had procured it for him. He respected her as much as he could, and loved her as his own soul. Not only did they not quarrel, but they did not curse nor swear. Every day they praised God for his mercies.

There was only one grief in their lives - that God did not see fit to give them children. Whenever the thought came into Nastya's head she began to cry; but Naum crossed himself, recited a Paternoster, and his heart forthwith became lighter, and he went to his work in the fields, threshing-floor or stable - or to oversee his servants.

There were five teams of oxen which he owned; and these, with his servants, entailed on him serf-obligation of work for his lord; meant that he and his laborers must accompany the latter on trading expeditions. He had also two fields left him by his grandfather, and a third one which he had himself bought. So he had now land enough for his various activities. And that is why Nastya looked so sadly at the cattle, saying: "Who will inherit all this wealth after

Ukrainian Bazaar

we are gone! None will remember our history or be mindful of our name. Who will bury us? Who will remember to say masses for us? Strange people will spoil what we have gathered and will not even thank us."

But Naum answered her: "Men should labor even until their death. If God should give children everything will be left to them; if not, let it be as He wills. He knows why everything is so fated; nothing is ours, everything belongs to God. If our wealth should be the heritage of a good man he will order masses to be said for us, and he will offer prayers for the dead and give alms. And if a bad man should inherit, the sin will be upon him. But the merciful God will see that we are kept in memory, in any case, if we deserve it."

"Don't worry, Nastya, about the cattle. They belong to us, not we to them. Beware lest the cattle bar the way, for you, to the heavenly kingdom. Satan knows how to deceive. Pray to God to deliver us from evil, and all will be well."

And behold! For the father's and mother's prayers God gave them a daughter. How Naum and Nastya rejoiced! They did not allow her to go out of their arms; and when it sometimes happened that the child would run to the entrance or into the street, then someone, father or mother, followed her step by step, like a shadow.

What a child! Tiny, yes, but she knows such prayers as the Lord's Prayer, Hail Mary, Holy God and the better half of the Creed. Let her but hear the chimes, she leaves her play at once, exclaiming: "Mother, I'll go to church, the bells are ringing already; it is wicked not to go. Father, give me some money for a candle, and another for God's beggar." And when in the church she behaves so well - speaks to no one, but prays, genuflecting.

And now is she grown up, to be the delight of her parents. O what a beautiful girl! Tall, straight as an arrow, brunette; her eyes black as thorn-berries. Her charming eyebrows are as delicate as fine lace; her rose-like face as a rose which blooms wild in the

UKRAINIAN BELLAAR

Lord's orchard. Her nose, straight, aquiline; her lips like an opening flower, her even teeth like a chaplet of pearls. When she speaks it is always in a polite way, polite and sensible, and the sound of her voice resembles a low-toned flute - one would wish to listen to it continually. And when she smiles, and her eyes glance from side to side, as she blushes, it is as if she would wipe with a moistened silk handkerchief the hot, fevered lips of a thirsty man. Her braids are as black as tar and long, falling to her knees. On a Feast Day or a Sunday she plaits her hair in many little braids and then sets them on her head as a crown, over parti-colored ribbons; in this her coronal she inserts flowers.

Her bosom is covered with coral beads, and ducats between - perhaps ten strings, if not more. And round her throat . . . O her throat is as white as if carved from chalk-cliffs! And around a neck such as this is hung a gold coin depending from a black velvet ribbon strung through a ring set with a gleaming red stone. Then she puts on a red coat fastening it up to her neck so that nothing may be shown more than modesty permits (not like girls from the cities, nowadays, who have learned the custom from the nobility -- going with uncovered heads, unfastened clothing -- there is no limit to what they will do!)

Our Marusia, the daughter of Naum and Nastya, was different. Everything was as God made it, but her beauty was hidden. Better for the girl and for those looking on her!

Her smock was snow-white and thin, and she wove it herself; and she alone spun the thread for the sorotokha, or shirt, and the full, puffed sleeves she embroidered herself with red thread. The plachta or seamless skirt wrapped around her hips was barred in oblongs and was part of her mother's dowry. Now nobody makes such things -- dear me! in what colors! Her apron was of silk; and when she laced herself up in her belt you could span her waist with your hands, though she did not torture herself by squeezing too much. The handkerchief tucked in her belt was eyelatted and embroidered with eagles; her chemise showed beneath her skirt, and the hemstitched border was embroidered, with tassels hanging at intervals. Her stockings were blue, and her slippers red. So when she went out -- well, then she looked finer than a noble's daughter!

She walked superbly, like a peacock, glanced not from side to side, but regarded only the tips of her shoes; and when she met elderly people she made a low bow and said: "Good health to you, Uncle!" or "Good health to you, little

UKRAINIAN BAZAAR

father!" And if there should be a young child in the way she would greet it courteously.

But if some lad should dare to approach her -- well, she would not start a quarrel with him at all -- she would not even address him by so much as a single word. But let her only look at him, with a mixture of pity and anger, no matter how boisterous the boy, he would take off his cap, bow to her in a polite way and go away without a word.

She was the most beautiful girl in the whole village, wise and rich and courteous, and beside that, of a peaceable disposition and obedient. You would never think of suggesting to her that she might be with her girl friends amusing themselves in the street, walking about and singing.

Sometimes her mother would say to her: "Well, little daughter, why don't you go into the street now that the lovely Spring has come? You could play Kreschik (tag) with your companions and sing with them."

But she always answered: "Instead of going out I ought to help with the housework; then I can go to bed and get up earlier and so take your place getting dinner ready and carrying it to father in the fields. I did not forget anything in the street that I must go back for. Nothing but jesting and foolishness is going on out there and something might happen to someone if not to me. It would be horrible to have to confess later that I was there too. May they realize the danger! But as for me, no, I will not go."

And also -- don't mention to her the Vechertnitz, the evening gathering of youths and maidens. She besought others not to go to it!

"Be good, little sisters, little pigeons! I won't you be so good, dear sisters, little doves, and not go to the accursed gatherings! There is nothing good there except folly, bad jokes and temptation to drinking. There are girls who steal chickens from their mothers and bring them to the Vechertnitz for food. And then too, something is going on shameful to speak of -- many girls lose their reputations. Take for instance Javdokha, Kulina and Priska. So the good father the priest forbids us to go there and says it is a mortal sin to attend. Take me, for instance, I can spin more at home than you can at the Vechertnitz."

So she talked, entreated, and argued. And you might see one stop attending, then another, then the third -- till finally the custom ceased -- all the Vechertnitz were at an end, and good people were thankful, and mothers especially.

UKRAINIAN BAZAAR

(But later, the devil once more got the upper hand and tempted them and carried a group into the abyss).

Only seldom it happened that Marusia went to a marriage-feast as a bridesmaid. But she would never run in the street on a Saturday with other bridesmaids, and sing loudly as all the rest did. She would come on Sunday and seat herself beside the bride, as custom required. But when after dinner the young couple would be led out into the yard to dance, she would go home at once, put aside her finery and begin to make the fire and prepare supper. And in this work her mother was never able to get ahead of her.

So it happened in the "Green Feast Week". Marusia was bridesmaid at her girl friend's festival, and therefore was seated at the table for the occasion; opposite the bridesmaids, as custom decreed, the boyari, or bridegroom's assistants were placed. The head boyarin was a lad from town-Vasyl, an overcoat maker. He was a nice-appearing youth, fair, smooth-shaven; his tchub or fore-look was like a cloak over his brow, with thickly-clustering curls; moustachiois of a Cossack, eyes gay, cheeks high-colored. He wore a blue long-coat or home-spun zhupan, and under-jacket, girt with belt of English-worsted; full breeches, high boots, with horsehide-leather tops, the heels clinking with the metal with which they were shod, which gave forth a cheerful jingle in the dance.

When the bridesmaids sewed artificial flowers on the caps of the boyars the latter offered in payment one or two pennies, and the butler from the nobleman's house also gave coins, amazing everyone by their quantity. But Vasyl watched for his chance and all the time he was feeling in his pocket. Then he drew out his purse in which money was chinking, and took from it, to ransom his cap, a piece of silver. When he threw it, jingling, into the dish, all at the feast were astonished; even the singing of the bride-maidens ceased for a time.

Vasyl, however, paid no attention to the general wonder. He tossed his curly locks, took a spoon and began to finish his noodle dish as unconcernedly as if he had put in only a penny.

Sitting at the table while the dishes were being removed, he bestowed a good look on the girls present, especially the bridesmaids. Zirk! He saw Marusia, although she sat in the third place, for she never wanted to be first bridesmaid, no matter how much she was pressed, and she always said: "Let others sit there, this is all right for me."

UKRAINIAN } BAZAAR

Vasyl arose, quite beside himself, as one might say "doused with hot water". A moment before, he had been joking more than all the rest. He alone was heard, and he was the cause of all the hubbub and laughter. And now he could not say a single word. He bowed his head, clasped his hands under the table, and did not utter a chirrup to a soul. Only from time to time he stole a look at Marusia, sighed deeply, his brow shadowed.

The viands were removed from the table, and nuts placed there instead. The little bridesmaids hastened, with the boyari, to play "Odd-and-Even". They chattered and laughed and made up impromptu wedding verses. But Vasyl was sitting as solitary as if in the woods; he spoke to no one and looked nowhere. Only, he thought of her until it seemed as if all living had perished and he and she alone were left.

And what of Marusia? She, poor darling, had also suffered change. Up till now she had been unusually gay, but suddenly it seemed to her best that she should go home. Why had she this strange confusion of feelings? When she looked at Vasyl she was consumed with pity, why, she herself did not know. Perhaps, because he was sitting in such an abandonment of sadness. And the worst of it was, when they looked into each other's eyes. Then, Marusia shivered as if she had the ague; and she felt like weeping.

Vasyl was stifled -- as if in a very hot room -- it seemed to him that he had at least three shepskins on his body, and that someone was giving him piping hot water to drink, with honey and pepper.

Then each turned away, and apparently did not look at one another. But it was enough for Vasyl to move his arm or bend his head -- Marusia blushed, they stole glances again, and once more turned away.

Marusia, poor thing, thought that doubtless she had been bewitched. "I think I'll go home." But a second thought came. "See that boyarin in the blue coat. Isn't he well, or what is wrong? How could I leave this place in that case? Perhaps he might get worse, and no one would help him. See how pitifully he looks at me, almost as if he were beseeching me, 'Be kind, Marusia, don't run away from here!' Very well, to be sure, I will stay."

And Vasyl found everything around him tedious to a degree, and he did not know what to do. Then he noticed that the boyari were playing "Odd-and-Even". "Well, let me play with that girl who is sitting over there -- the sad one."

UKRAINIAN BALABR

When he stretched out his hand something whispered to him in warning: "Don't touch her -- she might be angry! See how finely she is dressed. Perhaps she is from the town, probably she would not even speak to you." And Vasyl again grew pale with dread and hung his head. So he was a long time hesitating.

When the bridesmaids began to sing more loudly and the "Bridal Father and Mother" poured out the wine oftener, the room was filled with a murmurous hum. Vasyl snatched a handful of nuts and turned to Marusia. "Odd or even?" he asked. And when he had spoken the words he nearly fell off the bench! His head turned round and round, and everything was black before his eyes.

And it was no better with Marusia. When Vasyl spoke to her she was struck with fear, just as if her mother had become vexed with her. Such a thing had happened only once in her life -- when she, having brought the clean linen from the river, lost her mother's shawl which the latter's dead mother had given to her daughter. She was angry, but her wrath did not last long. But O how frightened was Marusia! And now that feeling returned. She would like to fall through the floor, or run away -- anything not to look at this boyarin. But how to answer him?

"If I say 'Odd' he will think I am proud and that I don't want to play with him. And he is sad -- or cross -- enough already. And it is such a pity to see him like that. O well, I will say 'Even'! But--"

And when she tried to force herself to say the words she could not speak in any fashion whatever; her lips seemed glued together, her tongue was like a wooden thing, and her breath choked in her throat. She glanced at Vasyl and saw that he was looking at her expectantly, clutching the nuts in his palm. He was waiting for what she would say. She pitied him very much; she overcame her fear, and with great difficulty whispered "Even!" and looked straight into his eyes.

And then she did not remember how she took the nuts from his hand or when she came to herself. O Mother of God, how ashamed she was! But luckily for her the best man made his announcement to the master of ceremonies, and his assistant, the Starosti: --"Grant your blessing; lead out the married couple to the yard to dance!"

And at once all rushed from the table and from the hut to see how the dance would go. And for Marusia and Vasyl it seemed as if the sun had risen. Their hearts grew light, and they went out from the hut, too.

(To be Continued)

.....

THE WEST AGAIN SHOWS THE WAY

"Ukrainian Songs and Lyrics," a short anthology of Ukrainian poetry, translated and edited by Honore Ewach, and published by the Ukrainian Publishing Company, Winnipeg, Canada: 77 pages, price \$1.00.

Honore Ewach, graduate of the University of Saskatchewan, is to be congratulated on being the first among our Ukrainian-Canadians to have a sizeable volume of English verse published; and to be complimented on the quality of his work. Besides being associated with the "Ukrainian Voice," Mr. Ewach contributes poems and short stories to other Ukrainian publications, and also finds time to publish long original poems like that on the philosopher Skovoroda, whom he calls the Ukrainian Socrates.

In his foreword, Mr. Ewach says his English versions of Ukrainian songs and lyrics are not for students of the language, nor for those who read poems only for the sake of learning them; but as they are intended to be sung and read they are true to their native way of versification and the spirit of Ukrainian poetry. The songs, he says, can be sung according to their na-

tive melodies and the lyrics can be read according to their native ways of rhythm and rhyme.

Ukrainian native songs and lyrics have long been prevented from attaining their rightful popularity with music lovers on this continent by the pitifully weak lyrics which often spoiled for the Anglo-Saxon listener the beauty of the melody. Mrs. Live-
say's work in adapting living, vibrant English lyrics, which are a joy in themselves, to the ever lovely music of the Ukrainian songs, is the greatest single contribution to breaking down the barrier. Now that Mr. Ewach is directing his efforts along the same line, all that is needed is a little group of singers to learn these new lyrics and a little co-operation from Hector Charlesworth.

An example of Mr. Ewach's ability to reproduce rhythm is his translation of the song "The Waters Roar" which, when sung by the Ukrainian sailors, sounds like the mighty meaning of a sea storm. The swing of the original can be written as:

Ta-ta-ta, tam-ta: tam-ta, tam-ta:
Ta-ta-ta, tam-ta: tam-ta, TAM.

Here is his translation:

Moanfully roar the Dniiper's waters,
The stormy blasts in anger blow,
And lowly bend the weeping willows,
And raise the billows row on row.

The silver moon is reappearing
Among the clouds that swiftly fly,
Just like boat among the billows
From the deep hollows rising high.

The chanticleers are still not singing
Greeting the dawning of the day;
Only the owls are hooting weirdly,
And yon the ash trees creak and sway.

UKRAINIAN BAZAAR

Of course, Mr. Ewach's English verse is not perfect. Indeed he does not claim it to be. From time to time a hackneyed expression like "row on row" in the above, and archaic words like "damo, wench, yon, and the lee" might have been avoided as they are being avoided by the modern poet; but these are minor points which are overshadowed by a most praiseworthy feature of Mr. Ewach's work. That is the unique swing and movement of his verse, and the exactitude of his translation. Mr. Ewach's knowledge of his native language enables him to translate rather than interpret, and when you combine this with the strict adherence to the rhythm and rhyme of his original you approach the ideal requirements for a translation.

We are looking forward to seeing more of Mr. Ewach's work, and would like to see him turn his hand to some original verse dealing with the life of the Ukrainians in Canada - a fertile field which is as yet uncultivated.

"Ukrainian Songs and Lyrics" is intended primarily for English readers, and is replete with notes by the translator on the Ukraine and its literature. In his remarks on Ukraine, Mr. Ewach says in part: "From time immemorial Ukraine was the eastern trench-land of Europe, and its people, were the cossack sol-

diers who continually fought back the barbarian hordes of Central Asia, and were safeguarding the rest of Europe from slavery and devastation.

"While bleeding white in its deadly struggle against the Mongolian hordes Ukraine was at the mercy of her other neighbors; in the west and in the north. But these neighbors had no mercy in their hearts. They partitioned Ukraine among themselves as their war-spoil, and to its people brought slavery and oppression. Such was the reward meted out to the defenders of European civilization."

An interesting feature of the note on his native literature is Mr. Ewach's classification of Shovchenko as the Ukrainian Shakspere, Franko as Milton, and the unknown author of the "Saga of Ihor's War" as the Chaucer. Further on he calls the classical Ukrainian dramatist, Lesya Ukrainka, the Elizabeth Browning of Ukraine; for those who want to speak the best and most idiomatic Ukrainian he recommends the short stories of Marko Vovchok, the George Elliot of Ukraine.

One of the more recent poets is Paulo Tichina whom Mr. Ewach compares with Charles Algernon Swinburne of Ukrainian literature. No other poet in Ukrainian literature has as much melody and imagination as Tichina.

John Rae Perigoo.

* * * * *

MY LAST WILL

When I die, then have me buried
On a cossacks' mound
Mid the rolling and far-reaching
Ukraine's ground,
So that I may see the wheat-lands
And the Dniپر crags,
And may hear his mighty waters
Roaring over the snags:

Taras Shevchenko

from the Ukrainian Songs and Lyrics by Honore Ewach.

UKRAINIAN BAZAAR

GIGANTIC UKRAINIAN

Is Tender Violinist.

A GIGANTIC young Ukrainian cellist came to Toronto last month to play two concertos with the Toronto Symphony Orchestra, and amazed local music lovers with his skill. "His performance," says Augustus Bridle in the Toronto Star, "was a prodigious scenorama of long-lived melodies, dazzling staccatos, aeroplane runs, elongated trills and tremolos, amazing feats in 'tempo rubato,' sounding martial rhythms, one phenomenal ascent from the blackest bottom bass to the most brilliant gossamer at the top, and one perfectly luscious allegretto to muted strings in the orchestra in contrast to a larking cadenza."

The famous cellist is over six feet tall and has been likened to Primo Carnara. "Stupendously he strode through the orchestra, dawdling his great Strad as though it was a Teddy bear," writes Bridle. "He creaked into a timid chair, leaned over to Spivak, concert master, to get his A, turned a page, glared up at the conductor and began to spin yarns of melody from an old classic Boccherini concerto. Of the five tallest cellists alive he is the most muscular; but he played the Adagio of this Boccherini as tenderly as a mother shushing her child, and the Rondo with the zip of a merry danseuse. Tone flowed from his bow as easily as smoke from a fire. And the way he changed the wind in his tempos was a marvel.

"An hour later he came out again, striding like Chaliapin and gave another devastating glare for his A. This time he leaped like a Russian hopak with the first tremendo scale of the Saint Saens Concerto in A minor. For twenty minutes of a great bravura concerto as showy as a circus parade, he became in effect the first conductor of the orchestra."

Piatygor'sky is a young, simple, good-natured philosopher. Philosophy and literature are his passions, after

music. Unlike many musicians he is not a mathematician. "Mathematics and geography," he said in his slow, imperfect English, "those I could never do."

His chief passion, of course, is the cello, and his love for it shines in his face when he speaks. His love for it extends from the time when, at the age of five, he first attempted to play it, down to the present when he is forced by the multiplicity of his engagements to shoot back and forth across continents and seas like a shuttle-cock.

It is his desire to make the cello popular. "When I read," he says, "that a man says of me that I play well, but the cello is not a good instrument; that makes me unhappy. But if he says that the cello is a wonderful instrument but I make mistakes; then I am satisfied."

COMIC GAME OF NATIONS

Two Englishmen Make a Club, Alone He is Imbecile.

How would you define a nation and its peoples? A game was recently popular among the cosmopolitans who gathered at Geneva for the meetings of the League of Nations. This game was an ingenious contest to describe various races.

Of the English it was unkindly remarked:

One Englishman - an imbecile.

Two Englishmen - a club.

Three Englishmen - a great Empire.

Of the Germans it was said:

One German - a professor.

Two Germans - a beer-hall.

Three Germans - the goose-step.

Of the Russians it was said:

One Russian a genius.

Two Russians - two fools.

Three Russians - anarchy.

Of Ukrainians it was said:

One Ukrainian - a good man.

Two Ukrainians - three parties.

Three Ukrainians - a hot debate.

Every nation was similarly described.

CANADIAN PRESS COMMENTS.

REPRINTS FROM ENGLISH PAPERS

NEW MAGAZINE IS PUBLISHED.

"UKRAINIAN BAZAAR" aimed to appeal to Ukrainian residents of City.

WITH high courage and unbounded optimism a new publication has been launched, with direct appeal to the Ukrainian community. It is the Ukrainian Bazaar, its editor Michael Petrowsky, and associated with him as English editor, J. Rae Perigos, M.A. An attractive cover has been designed for the first and current issue by Romko Maras, a young Ukrainian-Canadian artist of promise. There is a nice style to the make-up of the little magazine - of forty pages, and described as a "literary journal," and the reading matter covers a wide range of interest.

The first half of the magazine is in Ukrainian, the second in English. In a foreword to the Ukrainian section, the editor outlines something of the aims behind his publication, and is addressed particularly to young Ukrainians, though the older generation is also well kept in mind. Several stories are included in the Ukrainian section - "Candle in the Window," a Christmas story, and several others with setting in the New Land.

A "voice of the people" page has been introduced, and this initial page bears greetings and expressions of good will from points not only in Ontario, but in Quebec and through the west. Illustrations have been used judiciously in both Ukrainian and English sections. In the latter, too, is much of interest in fact and fiction. The English half, by the way, is introduced by a charming poem, translated by a Ukrainian-Canadian writer, Monore Swach, from the Ukrainian of Staritsky. A verse may be quoted as indicative of the quality of the piece:

"Moonbeams and star-beams are falling
so tremblingly,

Putting the orchard to sleep;
Only the aspen trees, whispering lovingly,
Still at the cherry tree peep."

Success to this newest literary venture!

THE EVENING TELEGRAM.

Toronto, February 18, 1934.

"UKRAINIAN BAZAR."

THE first number of this magazine, which has material in both English and Ukrainian, shows marked potentialities for cultural advancement. It should give an outlet for practising Ukrainian writers in their own tongue; it should be an outlet and encouragement for them to write in English; and it should make available to the general reader the best of Ukrainian literature. With these high ideals before it, "Ukrainian Bazar" should go far. One extends its greetings and best wishes.

THE WINNIPEG FREE PRESS

Winnipeg, February 24, 1934.

AT MIDNIGHT

By Joseph Bilovus

Who tapped at the door
In the dark and the rain,
While frozen winds, whimpering,
Fingered the pane?
I peer from the portal...
The night - nothing more!
Heart, shaken with thudding,
Who tapped at the door?
Who tapped at the door
In the hour so late?
With the watchdog without
And the bolt on the gate?
And why do I sense
You beside me once more?
You, under the grasses!
What tapped at the door?